

Stavkirker: oude noorsche kerken. — Eenige typen van Italiaansche kerk- en paleispoorten. — De hooge waterstand onzer rivieren. — De onlusten in Italië. — De financieele conferentie te Parijs. — Trotsky in den Kaukasus. — De behuizing van de Griffie van Noord-Holland.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 29 (3) 12DE JAARGANG
14 JAN. 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week- 17 1/2 ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

De Presidentsverkiezing voor het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage.

Volgens het statuut van het Permanente Hof van Internationale Justitie kiest het Hof zijn President en vice-President voor den tijd van drie jaar. Deze zijn herkiesbaar. De eerste verkiezing voor het tijdvak eindigende 31 December 1924 had plaats in Februari 1922. Zij had tot uitkomst, dat de heer Loder (Nederland, links) tot President werd gekozen. Thans heeft de verkiezing van een nieuwen president plaats gehad, met het resultaat, dat vóór het tijdvak 1925—'27 de heer Max Huber (Zwitserland, rechts) tot president werd gekozen.

Stavkirker

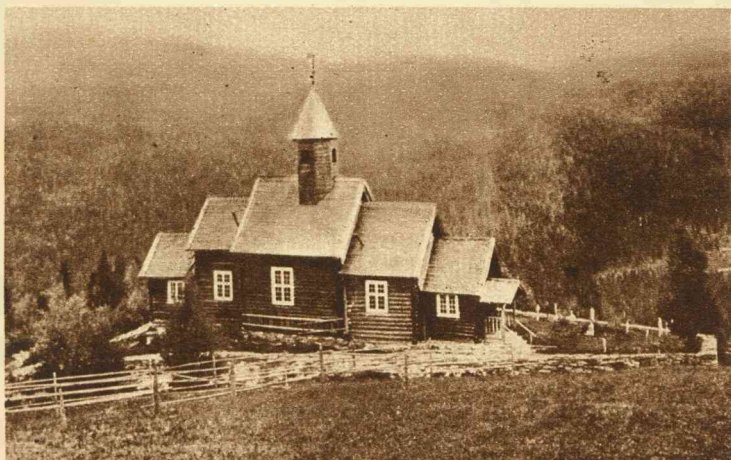
Stavkirke te Borgound (bij Laerdal).

De oudste kerken in Noorwegen heeten „Stavkirker". Ze dragen dien naam, omdat ze van hout zijn gebouwd. Stavkirker is 't meervoud van Stavkirke; Stavkirken beteekent de Stavkirke. (Het lidwoord komt in 't Noorsch achter het zelfstandig naamwoord). Er zijn enkele zeer oude Noorsche kerkjes („gamle norske kirker") van steen (zoals b.v. in Vik; de meeste nieuwe zijn ook van hout. Van de oudste „Stavkirker" zijn er nog 24 bewaard, maar ze zijn niet alle even intact gebleven en sommige zijn van haar oorspronkelijke plaats weggevoerd en elders weer opgebouwd, om te dienen als monument uit den ouden tijd. Zoo is het b.v. met de Stavkirke te Bygdø bij Christi-

Stavkirke van Gol te Bygdø bij Kristiania.

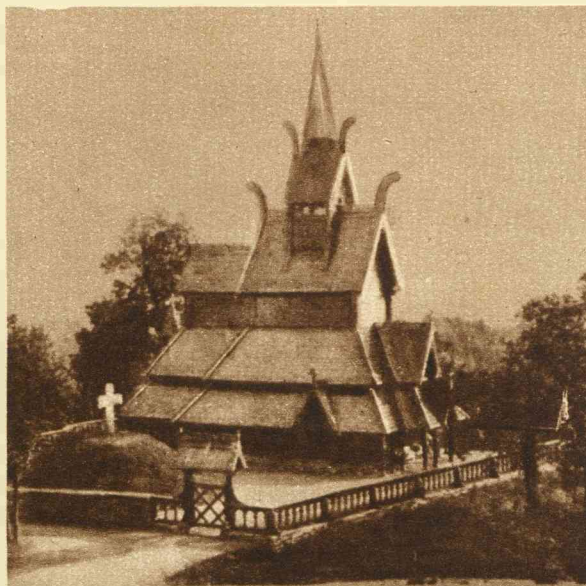
ania, die van Gol (halverwege Christiania en Bergen) is vervoerd tot in de nabijheid van Noorwegens hoofdstad. Het kerkje is uit de 12e of 13e eeuw. Het wordt het eerst genoemd in 1309. In 1884 is het overgedragen naar Bygdø, het schoone met bosschen, parken en villa's bebouwde schiereiland, dat de voornaamste uitspanningsplaats is van de bewoners van Christiania. Het oude overgeplaat-

Oud kerkje te Sollien (Østerdal).

ste gebouw is sterk gerestaureerd naar het model van de Stavkirke te Borgound.

Borgound ligt aan den grooten verkeersweg tusschen Laerdal en Fraegernäs (op 30 K.M. van de eerste plaats). Het oude kerkje te Borgound is de best onderhouden en in den oorspronkelijken vorm bewaarde van alle Stavkirker. Het wordt niet meer voor den dienst gebruikt. Een nieuw kerkgebouw staat er naast. Het is 't eigendom der vereeniging voor Noorsche oudheden. De ornamentiek, vooral die van de beide portalen, wijst op den bloeitijd der oude kerkbouwkunst. Waarschijnlijk is de kerk reeds vóór 1150 gebouwd. In 't westelijk portaal bevindt zich (thans onder glas zorgvuldig bewaard) een ingekrast Runenschrift, waarvan slechts enkele woorden ontcijferd zijn: *Thorir raist runar thissar than Olau misso* (Thorer schreef deze runen aan de Olafmis.) en: *thirtai kirkia a kirkiuelli* (deze kerk op de kerkplaats). De hoofdruimte, die 12 zuilen heeft, grenst aan een halfrond koor. Als de deuren gesloten zijn, valt slechts door kleine openingen boven in de wanden een spaarzaam licht. In den tijd van den bouw der Stavkirker was 't gebruik van vensterglas nog onbekend in Noorwegen. De mis werd opgedragen onder 't schijnsel der kaarsen en de gemeente knielde in het donkere schip der kerk. (Na de Hervorming, die in de eerste helft der 16e eeuw is ingevoerd, zijn geen Stavkirker meer gebouwd).

Fantoft Stavkirke bij Bergen.

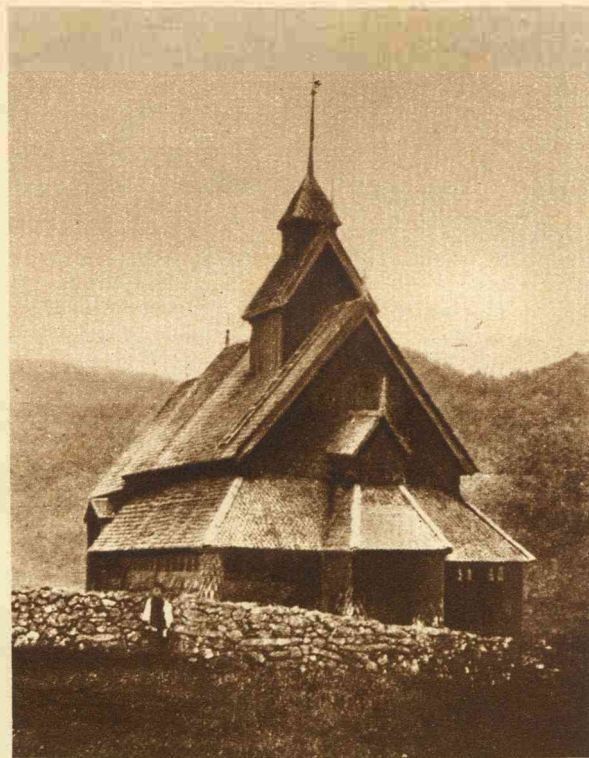
Van de Noorsche oude kerken wordt die van Borgound 't meest bezocht.

Van Bergen kan men per boot naar Laerdal reizen, dat aan 't eind van de 117 K.M. lange Sognefjord (Soknefjoer, zeggen de Noren) ligt. Van Christiania is de reis per spoor naar Fogernäs (dat een eindstation heeft) en dan verder per auto naar Laerdal. Te Borgound wordt halt gehouden om aan de reizigers gelegenheid te geven de Stavkirke te bezien.

De kerk van Hitterdal is de grootste der Stavkirker, die zijn blijven bestaan. Ze is in de 13e eeuw gebouwd, maar het decoratieve systeem is uit de 12e eeuw. Het fundament is ontleend aan den Romaanschen bouw van oude Engelsche kerken. Het middendeel is rechthoekig, 'n halfrond koor sluit zich daar aan. Het middenschip heeft houten pilaren en ter zijde ervan bevindt zich 'n schip met lagen zolder. Op 't dak van 't middenschip staat 'n vierkante toren met een slanke spits. De versiering met de drakenkoppen aan het punt dak herinnert aan die der oude Vikinger schepen. Het dak van 't koor is lager en draagt 'n rond torentje. Rondom het geheele gebouw loopt een gang, die zich over 'n gesloten borstwering opent in een galerij van zuilen. Deze diende waarschijnlijk als schuilplaats voor de bezoekers bij slecht weer vóór en na den godsdienst. Aan de kapiteelen der zuilen, aan de deuren en om de deuren heen, bevindt zich rijk gesneden ornament: bandenslingers, draken en andere figuren. In 1850 werd het inwendige van 't schip met z'n twaalf en 't koor met z'n vier zuilen voor de eischen van de tegenwoordige godsdienstoefening ingericht. Ook werden er vensters aangebracht, zoodat 't gebouw z'n oorspronkelijk karakter gedeeltelijk heeft verloren.

(Hitterdal ligt in Telemarken, in 't Zuidelijk deel van Noorwegen).

Het oudste kerkje wordt te Urnaes gevonden. 't Is, naar men meent, uit de 11e eeuw.

Stavkirke te Eidsberg (Telemarken).

De galerij is weggebroken in 1722. (Urnaes ligt aan de Lysterfjord (Lusterfjoer), die 'n vertakking is van de Sognefjord).

Niet ver van Bergen ligt de Fantoftkerk in 'n park, dat tot 'n landgoed behoort. Ze is uit Fortun, waar ze oorspronkelijk stond, vervoerd in 1884.

In Eidsberg (Telemarken) bestaat een kerkje, dat in 1354 voor 't eerst wordt genoemd, maar waarvan de ouderdom niet is bekend. Het inwendige is gemoderniseerd; in 't portaal bevindt zich eenig verwaarloosd houtsnijwerk.

Het kerkje te Reinli (Valdres) is uit de 13e eeuw. Bij 't kerkje staat 'n houten klokkenhuis (wat met het kerkje

Stavkirke te Hitterdal (Telemarken).

van Borgound ook 't geval is). Ten slotte noem ik nog 't bevallige kerkje van Sollien (Østerdal), dat zich van de andere door z'n vorm onderscheidt, maar ook behoort tot de oudste der „gamle norske kirker". Het is uit de 12e eeuw.

J. Schuitemaker Cz.

Stavkirke te Reinli (Valdres).

OP Z'N AMERIKAANSCH

VRIJ NAAR HET ENGELSCH DOOR F. MEDER

De expres had de tunnel verlaten, en ik wilde juist de „Lancet” uit het net nemen, toen een plotse hevig remmen me op mijn plaats deed terugvallen. Over het raampje leunend keek ik naar buiten. De conducteur liep langs de treeplank en riep bij elke coupé: „Is er onder de heeren misschien een dokter?” Ik wenkte hem en vroeg wat er aan de hand was. De man was erg bleek en deed nogal zenuwachtig. „Is U dokter? — Een heer in een 1e klas compartiment vermoord — nummer één-nul-nul-zes. Een dame in de aangrenzende coupé keek toevallig naar buiten en zag de coupédéur heen en weer zwaaien en een met bloed bevlekt papier wegwaaien; ze trok aan de noodrem.” Al sprekende liep hij snel terug naar het achterstuk van den wagon. Ik volgde hem met de instrumententasch in de hand. Voor de open deur van no. 1006 bleef de conducteur staan, en liet me binnengaan. De eenige aanwezige was de vermoorde man, die in half liggende, half zittende houding in een hoek lag. Zijn hoofd raakte bijna het venster. Een straaltje bloed plekte op het grijs van zijn wandelcostuum en liep neer op den stoffigen vloer. Een wapen was niet te vinden, maar het gebruikte instrument was afgeveegd aan een blad van het naast den vermoorde liggende magazine. In het net lag een tasch gemerkt met de initialen G. R. McK. De conducteur maakte mij op al deze feiten opmerkzaam. Ik deed de gebruikelijke proeven en constateerde, dat het slachtoffer al minstens twintig minuten dood was. Van uit het seinhuis bij den tunnelingang werd het gebeurde telephonisch aan het eerstvolgende station gerapporteerd en voor ik goed en wel weer op mijn plaats zat, vervolgde de expres zijn weg.

Het onderzoek van den moord op Sir George Redwood Mc Kerrow, Bt. of Park Place West, waarbij de dame, die aan de noodrem trok, de conducteur en ikzelf als getuigen werden gehoord, had niet veel resultaat. Daar het slachtoffer blijkbaar niet beroofd was, luidde de uitspraak: „Moord, waarschijnlijk uit wraak, gepleegd door een of meer onbekende personen.”

De bladen gaven korte levensbeschrijvingen van Mc Kerrow, verhalen van zijn onmetelijken rijkdom, zijn schranderheid in zaken, zijn groot aantal vijanden en — vergaten hem binnen een week.

Een maand na het onderzoek ontving ik een brief van een zekeren Quearn, neef en eenig erfgenaam van Sir George Redwood Mc Kerrow. Hij vroeg me te spreken in verband met de moordzaak en gaf als adres op 107 Park Place — het huis, dat nog voor kort door den vermoorde bewoond werd. Ik had een zeer slappe praktijk en dus zeer veel vrijen tijd, dien ik vulde met het nemen van proeven. Ik telefoneerde en maakte een afspraak voor dienzelfden middag. Quearn ontving me in de bibliotheek. Ik vond een langen, schralen man met schitterende, rusteloze oogen en zelfbewuste manieren. Binnen vijf minuten wist ik, waarom hij me had laten komen.

„Zie eens, dokter,” zei hij, zoodra wij beiden hadden plaats genomen, „het feit, waar het om gaat, is dit.

Zooals U waarschijnlijk weet, ben ik mijn oom's eenige erfgenaam en ik heb me voorgenomen — neem me de eenigszins melodramatische uitdrukking niet kwalijk — ik heb me voorgenomen zijn wreker te zijn. Hij had wel geen ideaal karakter, maar hij had hersenen voor veertig. Hij kocht mijnen, maatschappijen, patenten, zooals een ander kruidenierswaren koopt. — Ik wil den moordenaar vinden al kost het me een half miljoen.

Scotland Yard heeft me teleurgesteld. Als zij het wapen of een compleet stel vingerafdrukken of een knoop, die als bewijsstuk kon dienen, gevonden hadden, was het hun misschien gelukt, maar zooals de zaken staan, kunnen zij niets uitrichten. Ik zal het op z'n Amerikaansch aanpakken. Mijn idee is een net te weven, waarin elke man, vrouw of kind, die menschelijker wijze, bij de misdaad betrokken kan zijn, te vangen is. Dat kan ik niet alleen, ik zoek hulp. Ik

Javaansche vrouwen aan de wasch.

heb Uw getuigenis gelezen en geloof, dat U de man is, dien ik zoek. Ik geef U 10 shilling per uur en vergoeding van alle voor de zaak gemaakte onkosten zoolang U in mijn dienst bent, en een uitkeering ineens van £ 1000 zoodra de moor-

belde hall naar de deur en ik stond op straat voor ik goed en wel begreep, dat het onderhoud ten einde was. Op mijn kamers terug dacht ik over zijn voorstel na. Ik zag in, dat het lot me een kans bood, die ik niet mocht laten glijpen. Mijn inkomen was dunnetjes en ook in den besten tijd onzeker. Bovendien zou Quearn's vorstelijk salaris me in staat stellen door te gaan met een serie experimenten op het gebied van bacteriologie, die ik anders moest laten varen.

Dienzelfden avond nog schreef ik een kort briefje, waarin ik het aanbod aannam en den volgenden morgen reed Quearn met Mc Kerrow's grijzen wagon voor, nam me mee naar 107 Park Place en wees mij daar een paar prachtige kamers.

Ook de studeerkamer stelde hij tot mijn beschikking. Het was een kleinere kamer, die op de bibliotheek uitkwam en tegenover de deur een venster had, dat uitzicht gaf op een kleinen tuin. De wanden waren bedekt met kasten en rekken vol dictionnaires, encyclopaedieën en Japansche documentendozen.

Het overige meubilair bestond uit een gesloten schrijftafel, een klein tafeltje en enkele stoelen.

Quearn opende een lade van de schrijftafel en nam er een dubbel vel klein formaat papier uit.

„Dit is een lijst van personen, die een grief tegen mijn oom hadden,” zei hij. „Ik stelde haar samen uit gegevens, die ik verzamelde uit zijn privé-correspondentie en enkele documenten. Gehéél compleet kan ze niet zijn. Bovenaan staat, zooals U ziet: „Abbott, Methew George, Engineer, Folworth.” De man verkocht een uitvinding aan mijn oom. Het contract was eenigszins dubbelzinnig opgesteld en mijn oom, die het natuurlijk in zijn voordeel las, trok er op het oogenblik van z'n dood zoo'n 900 per week van, terwijl de uitvinder nog niets ontving. En daar is het geval van Lord Exe, die er inliep voor enkele stukken grond in de City, die een paar duizend per jaar opbrachten; en nog een dozijn anderen.”

„Maar,” merkte ik op, „was één van die menschen in den expres op den avond van den moord?”

„Dat wil ik juist trachten uit te visschen. 't Zal niet zoo moeilijk zijn.”

Hij schreef een chèque voor £ 50 en gaf haar mij met de lijst. „Laat me binnen een week weten of U geluk gehad hebt.”

Na vier dagen kon ik hem een lijst overleggen met een opgave van de bewegingen der door hem bedoelde personen, waaruit bleek, dat geen van hen in denzelfden trein als Mc Kerrow gereisd had. De volgende poging was een oproep geplaatst in een honderdtal Londensche dagbladen:

„Ieder, die kan bewijzen, dat hij of zij 's avonds 7 April 11. gereisd heeft met den trein, die om drie minuten na negenen van Marylebone naar Sheffield vertrok, ontvangt HONDERD POND. Brieven aan Dr. Jordan Walthew, 17 Rostrevor Terrace, N.”

Het was niet zoo'n groot werk, als ik dacht; de expres was niet erg bezet geweest. Quearn zond me nu en dan flinke chéques en ik controleerde de bewijzen van hen, die zich aanmeld-

den, betaalde hen en kreeg van een particulier detectivebureau inlichtingen over hun verleden. Na twee weken was ik er mee klaar en liet het Quearn weten. In de studeerkamer las hij mijn rapport en knikte goedkeurend.

„Dat hebt U vlug klaargespeeld, dokter: Ik zie, U hebt een zeventig namen. En zijn er bij, die wat met mijn oom uitstaande hadden?” — „Vier,” antwoordde ik. „Maar één valt buiten beschouwing om redenen van physieken aard.”

„Wie en wat zijn zij?”

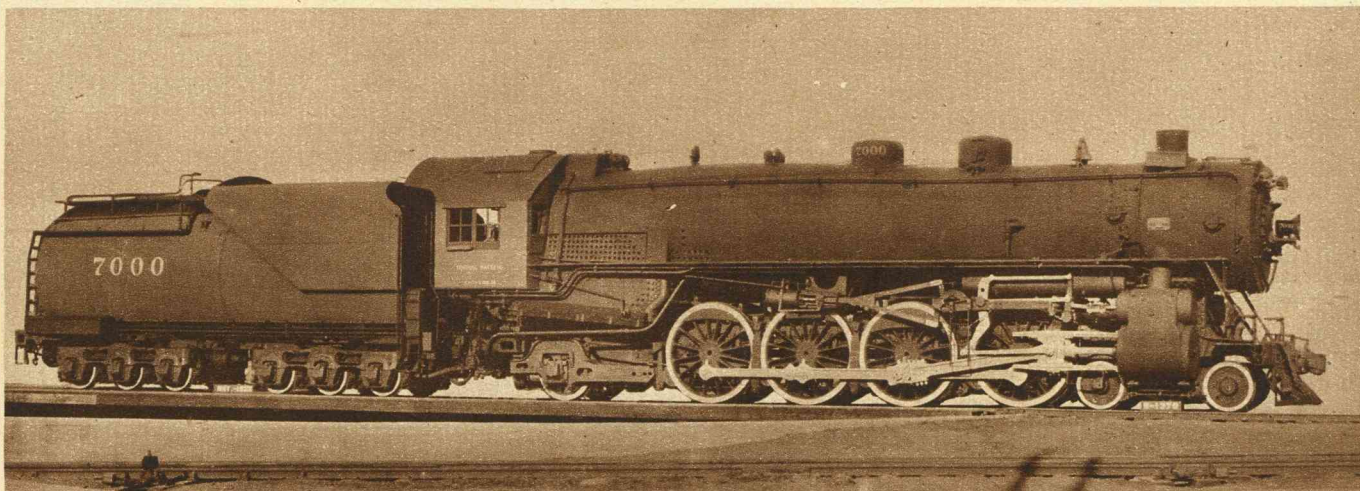
„Nummer één is Floyd, James Floyd. Hij was werkmeeester op een fabriek, waarvan Mc Kerrow eigenaar was, en werd ontslagen wegens diefstal, hoewel zijn schuld niet overtuigend bewezen was. Nummer twee is Marian Eisleworth, een helderziende. Mc Kerrow consulteerde haar eens, nam haar, wat zij hem zeide, ten zeerste kwalijk en gaf haar aan bij de politie, die

De verkeerstoren op de Potsdamer Platz te Berlijn

is een dezer dagen in gebruik genomen. De Schupo die er zijn post in betrokken heeft, kan van zijn hooge standplaats af het verkeer uitnemend overzien.

denaar in handen van de justitie is.” Daar ik geen antwoord gaf, vervolgde hij na een oogenblik: „Denk er over na en laat me morgen weten of U ermee accoord kunt gaan. Ik moet nu afscheid nemen, over tien minuten heb ik een samenkost met enkele zaakwaarnemers van mijn oom, anders zou ik U een meer uitgebreide explicatie kunnen geven.” Hij gaf me de hand, een bediende geleidde me door de druk gemeu-

Het nieuwste model-berglocomotief welke met olie wordt gestookt. Men lette op den eigenaardigen vorm van den tender.

haar een boete oplegde en verbodt voort te gaan met haar „business". Ze ziet er overigens al heel onschuldig uit en is de kostwinster voor een oude moeder en een invalide zuster. Nummer drie is Morse, een man van zeventig jaar, die al z'n spaarduitjes verloor, toen Mc Kerrow de Bread Consumers' Association onderstboven gooide, en Tarver, nummer vier, werd verminkt bij een ontploffing in Mc Kerrow's chemische fabriek. Het ongeluk zou niet hebben plaats gehad, als Mc Kerrow de gebruikelijke voorzorgsmaatregelen had laten treffen. Maar de kosten daarvan waren zijns inziens te hoog."

„Eigenaardig, dat deze vier juist in den expres waren!"
„Toch niet zoo verwonderlijk, als men nagaat hoeveel vijanden Mc Kerrow zich gemaakt had. Tarver kan in geen geval de moordenaar zijn geweest, een man op kruiken kan zich geen vijftig meter over de treeplank van een snel rijdenden trein voortbewegen."

„Nee, maar de andere drie?"

„Hen kunt U hier laten komen, wanneer U wilt."

„Vermoeden zij niet, waarvoor?"

„Niet in 't minst. Zij brengen den oproep in geen enkel verband met Mc Kerrow."

Quearn kreukelde het papier tusschen zijn vingers.

„Maak het in orde voor Woensdag — laten we zeggen om drie uur. Ik zal ze stuk voor stuk in de bibliotheek ontvangen. Dan moet U in de studeerkamer zijn en een particulier detective zullen we in de hall zetten. Ik ben blij, dat het eind van de zaak in zicht is."

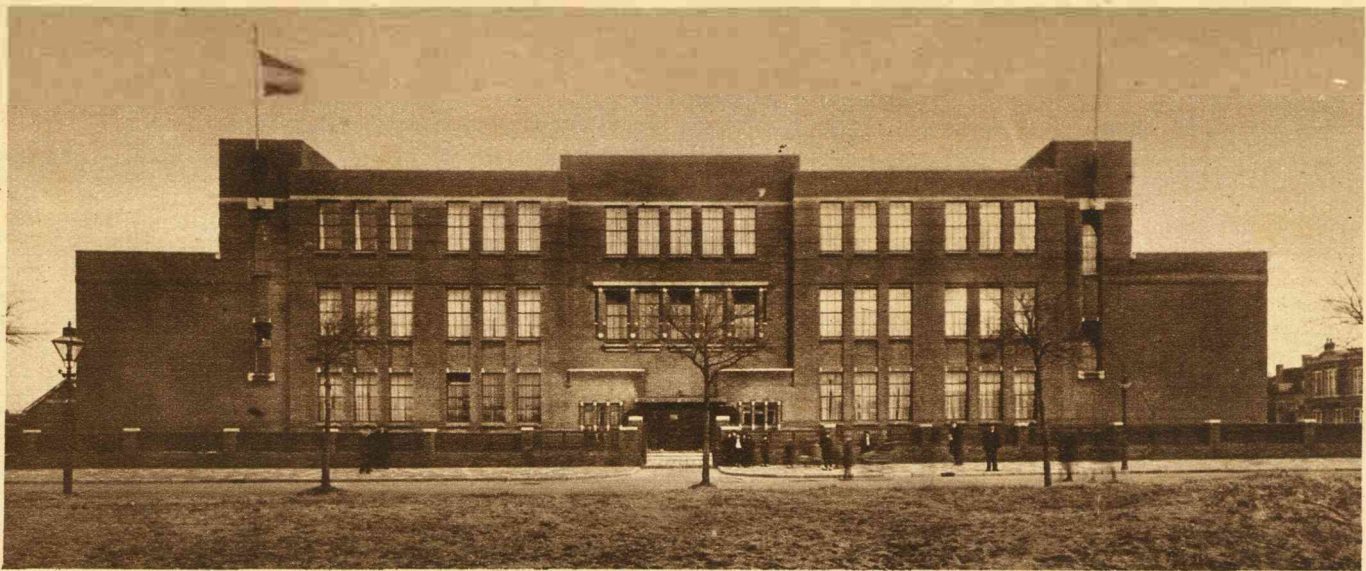
„Aannemende, dat ik werkelijk een verslag heb over elken passagier en dat het niet eenvoudig een geval van lustmoord was."

„Dat is niet waarschijnlijk. Bovendien klopt Uw opgave met die van de spoorwegmaatschappij betreffende het aantal passagiers, twee-en-zeventig. Uzelf en mijn oom meêgeteld. Loopt het op niets uit, dan heb ik een klein fortuin weggegooid. Maar hiermee is het afgelopen — ik begin niet opnieuw." Hij wachtte een oogenblik, dan ineens op een ander onderwerp overgaande zei hij: „Apropos, interesseert U zich voor kunstfotografie?" Ik schudde mijn hoofd. „Het was een domme vraag — de vorm van Uw vinger's kenteekent U als geleerde, als een man enkel in dienst der wetenschap. Maar ik wilde U vragen, of U bekend is met het werk van Eugene Chennell. De man was portretschilder — hij begon al eenigen naam te krijgen, toen hij Mc Kerrow ontmoette. Er werden zekere transacties tusschen hen gesloten en Chennell stak zich hopeloos in de schuld. Maar m'n oom kreeg één van zijn zeldzame vlagen van edelmoedigheid en hielp den man weer op de been als fotograaf in West End, op voorwaarde, dat hij hem het eerste dozijn present zou doen. Die bijzondere foto's nam Chennell toevallig in den morgen van den voor mijn oom zoo noodlottigen dag. Gisteren zijn de afdrucken hier bezorgd en zij waren zoo buitengewoon goed geslaagd, dat ik een ervan wil laten vergrooten en in de bibliotheek hangen."

„Hebt U daar een bepaald doel mee?" vroeg ik.

„Alleen dit: Wanneer de moordenaar het kan zien zonder van z'n stuk te raken, moet hij sterker zenuwen hebben dan ik," zei Quearn.

Ik ging terug naar mijn kamers in Rostrevor Terrace, waar een belangrijke proef me wachtte; maar het laatste gesprek met Quearn had me onrustig, haast zenuwachtig gemaakt — ik voelde me niet in staat te werken. De uren kropen verschrikkelijk langzaam om en van slapen was bijna geen sprake. 's Woensdagmiddags was ik een uur te vroeg. Ik was verlangend te weten of Chennell's vergrooting al bezorgd was, maar werd van de hall direct in de studeerkamer gelaten.

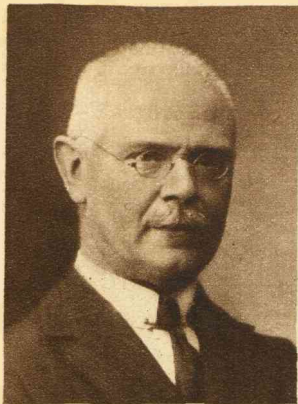

De nieuwe Rijks Hogere Burgerschool te Vlissingen

die de vorige week onder groote belangstelling geopend werd.

Van m'n schuilplaats uit hoorde ik hoe beurt voor beurt Morse, Floyd en Miss Eisleworth in de bibliotheek werden gelaten, geen van hen verwachtte een val. Morse werd het eerst ondervraagd. Ik kon de stemmen onderscheiden — de eene kalm, de andere verontwaardigd, maar ik kon geen woord verstaan.

Het eindigde met een soort verontschuldiging van Quearn's kant, het openschuiven van de la, waarin het chèqueboek

Dr. Murk Jansen,

specialist in orthopaëdie en privaatspecialist aan de Leidsche Universiteit hooft 18 Januari a.s. den dag te herdenken waarop hij vóór 25 jaar tot arts bevorderd werd.

Dr. G. M. Rutten,

leeraar aan de Gem. H. B. School met 5-jarigen cursus te Leiden, herdenkt 16 Januari zijn 25-jarige werkzaamheid aan deze school.

lag, het gekras van een pen over papier, en dan stilte. Floyd volgde. Hij scheen te twisten met Quearn over een algeheele schadevergoeding. Het duurde vrij lang, maar eindelijk ging hij weg en werd het meisje binnengeropen.

Uit de bibliotheek kwam een zacht gemompel gevolgd door een gesmoorden kreet en dan het geluid van snikken. Quearn sprak op bedarenden toon, toen was het stil.

De verbindingsdeur vloog plotseling open en Quearn stond voor mij.

een oogenblik scheen de kamer in een grijzen mist gehuld.

Langzaam werd het weer helder, en ik hoorde Quearn spreken, het leek of de klank van verre kwam.

„Ik zal U niet vragen of U bekend is met de theorie, dat het beeld van een moordenaar om zoo te zeggen zichzelf fotografeert in de pupillen van de oogen van het slachtoffer — het is een van die zonderlinge dingen, waarvan de meeste menschen hebben gehoord, maar die zij weigeren te gelooven. In dit geval is er nog iets vreemders gebeurd — de camera heeft de beeltenis van den misdadiger vastgelegd vóór de moord begaan was. Het meisje legde mij dat uit. Zij meende, dat Mc Kerrow voortdurend een geheimen angst voor den man voelde, en dat dit het resultaat was. Als U het nauwkeuriger wilt bekijken..." Hij wilde me een vergrootglas in de hand duwen, maar ik had die hulp niet nodig om te zien, wie er in Mc Kerrow's oogen afgebeeld stond.

„Dus was het geen van de drie?" vroeg ik — welbeschouwd een idiote vraag.

„Het was géén van de drie."

„Dus," vervolgde ik, weer geheel mijzelf meester, „was mijn rapport niet volledig en is het raadzaam het aan te vullen met de gegevens betreffende den één-en-zeventigsten passagier van trein 9.03, namelijk Dr. Jordan Walthew."

„Dat ben ik geheel met U eens," antwoordde Quearn.

„Allright. — Mc Kerrow beroofde mij op zijn bekende zakelijke manier van de vruchten van vijftien jaren harden arbeid. — Ik zag hem instappen, wist, dat de coupé's welke ons scheidden, leeg waren, en stootte, terwijl de trein door de tunnel reed, een van mijn instrumenten in zijn hart. Toen men hem vond, was hij pas vijf minuten dood, niet twintig, zooals ik als getuige verklaarde.

Ik doodde Mc Kerrow, omdat menschen van zijn soort een gevaar en een voortdurende bedreiging zijn voor iedere beschaafde gemeenschap, bandieten, die uitgerooid moeten worden..."

„U verrast me niet met Uw bekentenis," zei Quearn op bijna schertsenden toon. „Ik ben vrij goed op de hoogte met wat men noemt „de psychologie van den misdadiger", en ik heb U den laatsten tijd zorgvuldig bestudeerd..."

Vlug, Mostijn!"

De andere man, die tot nog toe niets gezegd of gedaan had, gaf mij een bliksemsnelle slag op den arm, zoodat het fleschje, dat ik uit mijn zak had genomen, kletterend aan stukken viel.

Sinds dat oogenblik bewaken zij mij dag en nacht, maar er zijn andere deuren om door te ontsnappen. Op mijn verzoek hebben zij mij potlood en papier uit mijn laboratorium gebracht om deze geschiedenis te schrijven. En in het eind van den metalen houder is een capsule verborgen, een zeker middel om uit het machtsgebied der lompe gerechtigheid mijner medemenschen te raken.

U te onttrekken aan uw plicht, wanneer gij die voor u ziet, toont gebrek aan zedelijken moed.

Een groot leger kan worden beroofd van zijn aanvoerder, maar niets kan één armen man van zijn wil berooven.

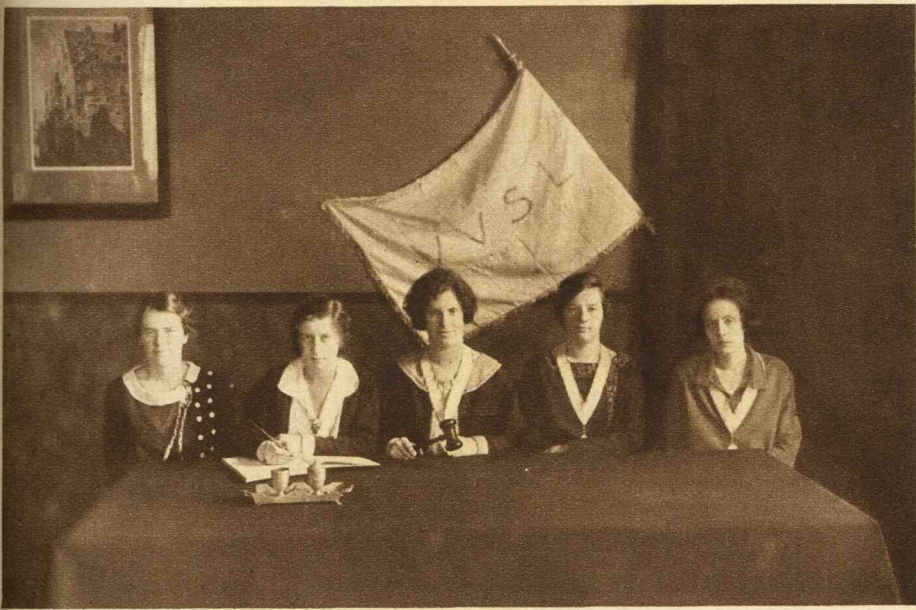
Confucius.

De hooge waterstand onzer rivieren.

Terwijl de vorige overstroming nog versch in het geheugen ligt, stijgt thans het water der rivieren wederom onrustbarend. Onder de oude Maasbrug te Roermond kunnen reeds geen schepen meer doorvaren.

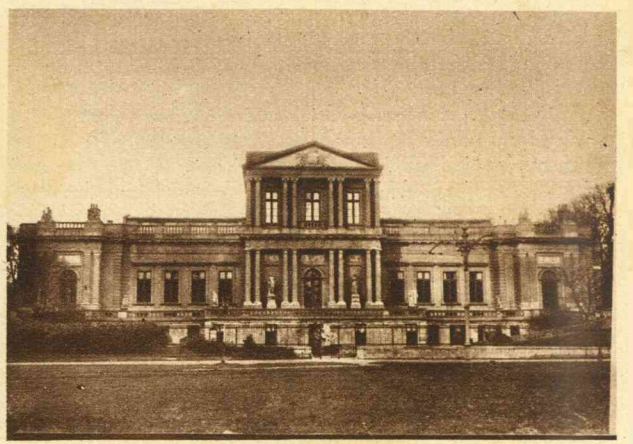
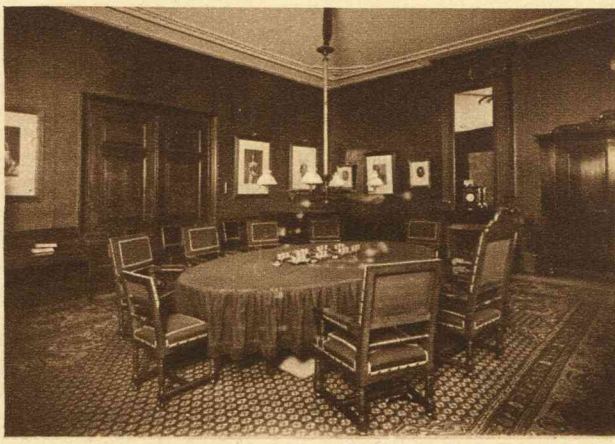
UIT HET VOLLE LEVEN

Het bestuur der Vereeniging voor Vrouwelijke studenten te Leiden,
welke vereeniging 26 Januari a.s. haar 5e lustrum viert.

Luit. Pahud de Mortanges gehuldigd.
Tijdens de vergadering van de Kon. Mil. Sportvereniging te 's-Gravenhage gehouden, overhandigde de voorzitter overste G. J. Maris aan luit. Pahud de Mortanges den beker door het bestuur beschikbaar gesteld voor dengene die in 1924 de beste verrichtingen op het gebied der rijkunst te zien gaf.

De Griffie van Noord-Holland.

Binnenkort zal het voorstel van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan de Provinciale Staten verschijnen om den zetel van het Provinciaal Bestuur te verplaatsen van het huis in de Jansstraat te Haarlem naar het Paviljoen „Welgelegen” in den Hout aldaar. Tevens zal worden voorgesteld de kosten van aan- en verbouw van het Paviljoen voor rekening van de provincie te nemen bij wijze van renteloos voorschot aan het Rijk, dat wettelijk verplicht is de kosten van deze behuizing te dragen. Links: exterieur van het huis in de Jansstraat, waar de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland thans gevestigd zijn. Midden: een kijkje in de vergaderzaal van het gebouw in de Jansstraat. Rechts: exterieur van het „Paviljoen” in den Hout, waar men van plan is het provinciaal bestuur onder te brengen.

Mr. P. Gratama,
oud-vicepresident van de Arrondissementsrechtbank te Arnhem, is aldaar op 77-jarigen leeftijd overleden.

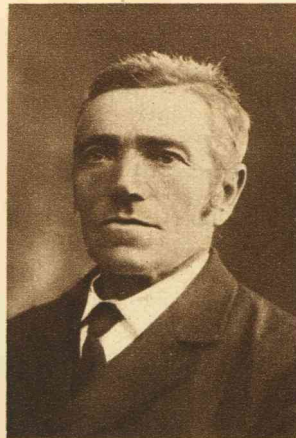

J. W. le Nobel.
Te Santpoort is overleden de bekende Haarlemsche glasbrander J. W. le Nobel.

Engeland overtroeft Amerika.

In de Coventry Street te Londen is een kapperssalon geopend die alles wat er op dit gebied in Amerika bestaat verre overtreft: men kan er zich niet alleen laten scheren en knippen met alles wat daarbij behoort, maar men kan er onder de hand zijn schoenen laten poetsen, zijn ontbijt gebruiken, telefoneeren met zijn zaakrelaties en er zijn brieven dicteeren.

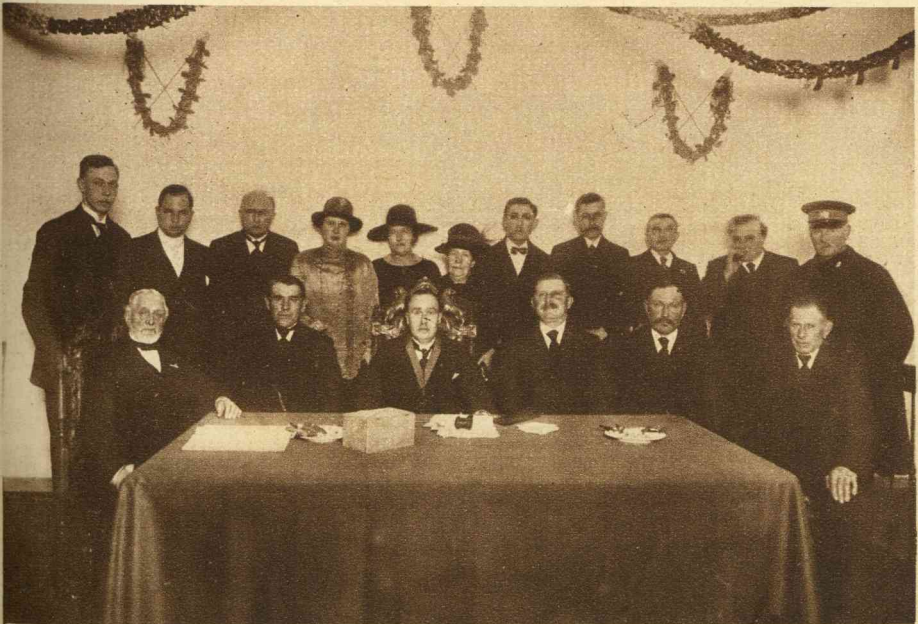

P. de Jong.

Den 16en Jan. a.s. zal het 50 jaar geleden zijn dat de heer P. de Jong een bodedienst begon van De Lier op Delft. Ondanks zijn 74-jarigen leeftijd verricht de a.s. jubilaris nog dagelijks opgewekt zijn zware taak.

Dr. Martien Buber,
de bekende wijsgeer en Zionist, die de vorige week in het gebouw van de Koopmansbeurs te Amsterdam een rede hield over „Messianismus und Zionismus”.

De installatie van burgemeester Nieborg.

Den 6en Januari werd de heer F. Nieborg plechtig geïnstalleerd als burgemeester der gemeente Stad aan het Haringvliet.

De Fransche minister van Arbeid, de heer Justin Godart (1)

arriveerde de vorige week Maandagavond aan het station te 's-Gravenhage tot het doen van een studiereis door ons land. Z. Exc. Min. Aalberse (2) ontving zijn buitenlandschen collega.

Dumouriez.

DUMOURIEZ, DE LANDVERRADER

Genueesche republiek en zich daartoe eerst tot Engeland, later tot Frankrijk wendde. Het was een kolfje naar Dumouriez' hand. Te Genua gekomen, vatte hij het plan op, zoowel Paoli als de Genueezen een poets te bakken. Hij verzamelde een handjevol avonturiers, stak daarmede naar Corsica over en verklaarde 't eiland tot onafhankelijk gebied. Daarop scheepte hij zich zoo gauw hij kon weer in, om Choiseul over den nieuwen toestand in te lichten, en Frankrijk's hulp te vragen. Helaas, Fortuna was tegen den diplomaat-van-de-daad. Een zware storm en aanhoudende tegenwind deden hem kostbare dagen verliezen en toen hij eindelijk te Parijs kwam, had zijn leermeester Favier reeds een verbond tusschen Frankrijk en Genua bevestigd. Minister Choiseul zette Dumouriez op straat en bevreesd voor straf vluchtte deze naar Madrid. Nu had hij den smaak voor het complotteeren recht beet. Hij beraamde een samenzwering om Portugal in te pikken, moest, toen dit ontdekt werd, vluchten, belandde in Hongarije, verwekte daar een boerenopstand, die spoedig onderdrukt werd, en zocht ten einde raad, een schuilplaats in Zweden, waar hij zich in zulke intriges verstrikte, dat Gustaaf III hem het verblijf in zijn land ontzegde. In arren moede wendde hij zich weer tot Favier, en deze, die een man als Dumouriez altijd wel kon gebruiken, wist den koning te bewegen hem het bevel over de troepen op Corsica op te dragen, waar Paoli zich nog steeds tegen het Fransche gezag verzette. Binnen enkele weken wist Dumouriez met den Corsicaanschen patriot af te rekenen. De samenzweerder had daarmede zijn naam gemaakt en spoedig kreeg hij nu de opdracht, in Polen, waarop Frankrijk toen reeds een oogje had, een opstand tegen Rusland te verwekken. Dat was voor onzen man een kleinigheid. Inderdaad scheen hij ook hier succes te zullen behalen: maar voor het overmachtige leger van Souwarow moest hij ten slotte wijken en bij zijn terugkeer in Parijs werd hij tot belooning van zijn diensten gearresteerd en in de Bastille geworpen. Eerst met den dood van Lodewijk XV herkeeg hij zijn vrijheid en blijkbaar als vergoeding voor het doorgestane leed werd hij tot commandant van Cherbourg benoemd.

Daar in Normandië zag hij de geliefde van zijn jeugd terug. Etienne — zoo heette het charmante nichtje — was slechts kort in het klooster gebleven, doch met de jaren had haar schoonheid wel eenigszins geleden. De pokken hadden haar gelaat geschonden, maar haar hart klopte nog even warm voor den knappen neef en haar ziel was rein. Zoo trouwde hij haar op een schoonen Septemberdag van het jaar 1774. Helaas, Dumouriez was overal voor te gebruiken, maar voor de rol van tevreden huisvader deugde hij niet. Toch hield hij het veertien jaren uit; toen werd het huwelijk ontbonden. Kort voor de scheiding bezorgde schoonmama hem een nieuwen huisknecht, een jongen uit Brestot, die Jean Renard heette, maar als alle knechtjes uit dien tijd Baptiste genoemd werd. En nu komen we aan Baptiste's geschiedenis, welke nog romantischer is, nog een tikje onwaarschijnlijker klinkt dan die van zijn meester.

Nauwelijks was de revolutie uitgebroken, of Dumouriez, tuk op avontuur, haastte zich naar Parijs, waar met de hooge staatsambten werd gestrooid als met suikerboontjes. Baptiste volgde zijn meester, die al spoedig minister van oorlog werd en de eigenlijke aanstichter was tot den oorlog met Pruisen en Oostenrijk. Toen die oorlog uitbrak, liet hij zich tot opperbevelhebber van het Fransche leger benoemen en bij Valmy en Jemappes wist hij den reeds naar Parijs optrekenden vijand tot staan te brengen en terug te dringen. Daar bij Jemappes had het anders maar een haar gescheeld en hier was de overwinning eigenlijk aan Baptiste te danken. Want toen deze zag, dat een der brigades wankelde voor een onstuimigen aanval der Oostenrijksche cavalerie, sprong hij te paard, rende naar het bedreigde punt en wist met een donderend „Attaquez” de soldaten tot den aanval te bezielen. Die aanval bracht de Franschen in het bezit van 's vijands hoofdstelling en daarmede was de slag beslist. Den dag na dit wapenfeit, 7 November 1792, vertrok Baptiste met kolonel Larue naar Parijs, om aan de Conventie het rapport van

Dumouriez over dezen veldslag te overhandigen.

Den 9den November opende burger Hérault de Séchelle te 10 uur 's morgens de zitting der Nationale Conventie en onmiddellijk kreeg kolonel Larue het woord om zijn rapport uit te brengen. Hij vertelde, hoe Baptiste, toen Dumouriez hem vroeg, welke belooning hij wenschte, geantwoord had „De eer, de nationale uniform te mogen dragen”. Die woorden verwekten groote geestdrift en midden onder het gejuich gingen de deuren open en binnen trad Baptiste, in zijn knechtspakje. Larue omhelsde hem en de heele vergadering snikte van ontroering. Een der afgevaardigden stelde voor, dat de president den held den broederlijken kus zou geven. Opnieuw gejuich en geweën. Toen deed burger Barère het voorstel Baptiste tot kapitein te bevorderen en hem op staatskosten in het uniform te steken. Weer scheen aan het gejuich geen einde te komen. Baptiste maakte het militair saluut, om een half uur later in groot kapiteinstenue terug te keeren. En wederom rinkinkten de ruiten van het geweldig applaus. Drie dagen lang was Baptiste de held van Parijs en toen hij eindelijk, tot adjudant van Dumouriez benoemd, de terugreis naar het hoofdkwartier aanvaardde, zat hij in de koets en op den bok zat nu zijn eigen knechtje!

Doch nu strekte het noodlot zijn armen naar onzen Baptiste uit. Want heel kort nadat hij zijn functie van adjudant van Dumouriez aanvaard had, liep deze naar den vijand over en onder de weinigen, die hem volgden, was ook zijn kapitein, adjudant, welke bij die gelegenheid zijn koets met paarden verloor. Dat was het begin der misère. Het goud, dat Dumouriez voor zijn verraad van de Oostenrijkers verwachtte, bleef uit en dientengevolge zag hij zich spoedig gedwongen, om Baptiste, die weer voor knechtje was gaan spelen, te ontslaan. Die moest nu zijn eigen weg zoeken. Hij zwierf een heele poos door Duitschland rond, werd achtereenvolgens door de Beieren, de Hannoveranen en de Pruisen in 't gevang geworpen, maar wist ten slotte Hamburg te bereiken, waar hij een baantje als behangersknecht vond. Twee jaar bleef hij daar; toen werd het verlangen naar zijn geboortedorp hem te machtig en opnieuw toog hij op weg. Doch in Dijon werd hij als landlooper opgepakt en slechts met de grootste moeite kon hij de autoriteiten aan het verstand brengen, dat hij Baptiste was, kapitein Renard, de held van Jemappes. Het maakte er zijn zaak niet beter op. Want dan was hij een overlooper, een landverrader, en zwaar geboeid werd hij naar Parijs overgebracht. De Eerste Consul evenwel had medelijden met hem, schonk hem gratie en zoo kon hij naar zijn geliefde Brestot vertrekken. In lompen en op blootvoeten kwam de held van Jemappes, de redder van Frankrijk, in zijn geboortedorp aan. Hij was nu 35 jaar, maar leek een grijsaard. Eerst barbier, later schildersmaat, daarna stoelenmatter, scharrelde hij zijn mager potje bijeen. Tot hij zich op een Meinaft van het jaar 1827 in de Risle wierp en verdrinkte.

En Dumouriez? Zoodra het bericht van zijn verraad Parijs bereikte, stelde de Conventie een prijs van 300.000 francs op zijn hoofd. Als een opgejaagd stuk wild begon hij nu zijn zwerftocht door Europa. Wel werd hij overal beleefd ontvangen, maar even beleefd werd hem duidelijk gemaakt, dat men op zijn spoedig vertrek grooten prijs zou stellen. Want hij was en bleef de man, die zijn land verraden had. Tot hij eindelijk in Engeland een veilig toevluchtsoord vond, vanwaar hij Napoleon kon bestoken. Talloos zijn de brochures van zijn hand, waarin hij den val van den tyran voorspelde. En toen de keizer eindelijk viel en de Bourbons, die niets geleerd en niets vergeten hadden, weder den Franschen troon bestegen, toen verwachtte Dumouriez zijn groote belooning. Maar deze bleef uit. Geen verzoek naar Frankrijk te komen werd hem gedaan, geen vet eerebaantje werd voor hem gereserveerd. Want welk een overtuigd royalist hij thans ook mocht wezen, eens had hij Frankrijk verraden. Zoo bleef hij in Engeland, waar hij 14 Maart 1823, op 84-jarigen leeftijd, te Turville Park, in de buurt van Henley, overleed. In de kerk van Henley ligt hij begraven.

A. C. J.

De onwaarschijnlijkste roman haalt vaak niet bij de werkelijkheid en wie in de oude geschiedenisboeken bladert, krijgt er soms de wonderlijkste geschiedenissen onder oogen. Daar is bijvoorbeeld die van den ouden Dumouriez, die als lakel begon maar zich wist op te werken tot een der sterren van Molière's tooneeltroep. Hij trouwde en kreeg 32 kinderen, van wie 24 zoons. Dat de gelukkige vader moeite had voor al zijn kinderen namen te bedenken, is verklaarbaar; bij het 21ste gaf hij het dan ook op en noemde de elf volgende François als het een jongen en Françoise als het een meisje was. Een van deze vele François was de vader van den bekenden revolutie-generaal Charles François Dumouriez, die 25 Januari 1739 te Cambrai geboren werd. Het was een stumperig kind, dat tot zijn zevende jaar in een rolstoel moest worden rondgereden en niemand zou hem dan ook een schitterende militaire loopbaan hebben voorspeld. Toch was dat het geval. Want plotseling — in een roman zou men het niet willen gelooven — ontpopte zich de ziekelijke stakker tot een flinken jongen en op 19-jarigen leeftijd kreeg hij zijn aanstelling tot luitenant in het huzaren-regiment d'Escars en maakte als zoodanig den voor Frankrijk noodlottigen veldtocht in Hannover mede. Hij gedroeg zich dapper, werd gewond en krijgsgevangen gemaakt en bij den vrede ontving hij met zijn bevordering tot kapitein, het kruis van den Heiligen Lodewijk, dat in dien tijd de hoogste militaire onderscheiding was.

Een huzaar had ook in dien tijd reeds een goed hart en Dumouriez maakte op dien regel geen uitzondering. Geen wonder! Hij telde zijn mooie nichtjes bij dozijnen en op een van haar werd hij smoorlijk verliefd. Maar papa Dumouriez, die — wat in de beste families voorkomt — juist aan de moeder van deze een gruwelijken hekel had, wilde van een huwelijk niets weten, riep zijn zoon bij zich terug en schreef aan de ma zulk een beleedigend epistel, dat deze van haar dochter op staanden voet de verbreking van het engagement eischte. Toen het bekoorlijke kind onder heete tranen bezwoer, dat ze nooit naar een anderen man zou kijken, sloot de resolute ma haar in een klooster op. Natuurlijk was de verliefde kapitein wanhopig. En 's nachts op zijn kamer slikte hij een paar korrels opium. Maar toen hij ze goed en wel had ingeslikt, bedacht hij, dat er meer lieve meisjes dan juist dat eene waren en dies greep hij de lamp, slurpte de olie op, werd onpasselijk als een kat, maar bleef in leven. En den volgende dag smeet hij de uniform in den hoek, brak met zijn heele familie en stortte zich hals over kop in de politieke avonturen.

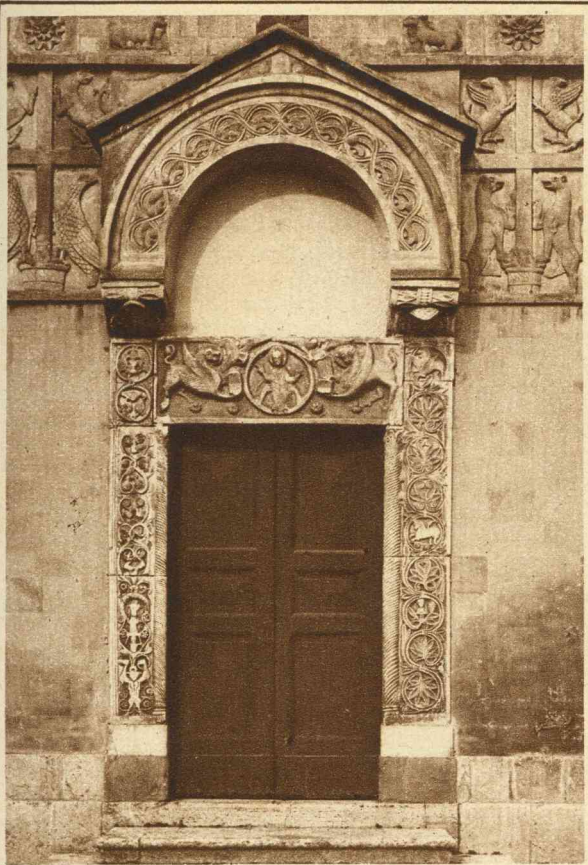
Hij sloot zich aan bij den grootmeester in de diplomatieke konkelarij, Favier, die hem een opdracht van minister Choiseul bezorgde, om op Corsica voor Frankrijk's belangen te waken. Het was n.l. de tijd, dat de Corsicaansche patriot Paoli, zijn land trachtte te bevrijden van de tyrannie der

De Bibliotheek der R. K. Universiteit te Nijmegen

die 7 Januari l.l. geopend is. Links een kijkje in de catalogiseerkamer. Rechts: de leeszaal. Door de geopende deur ziet men in de tijdschriftenzaal, waar meer dan 300 tijdschriften ter lezing liggen.

EENIGE TYPEN VAN ITALIAANSCH Kerk- EN PALEISPOORTEN

PERUGIA. De hoofdboort van Santa Costanza
(XIIe eeuw) foto Alinari (F.S.).

Italië is een onuitputtelijke bron van waarachtige schoonheid in alle opzichten. Welke streek men ook doorreist, welk tijdperk men ook kiest, elke provincie, elke stad biedt ons wat we nergens anders vinden, ... en zoo veelvuldig vinden.

Den vluchtigen Italië-toerist, die heel dit, door natuur en kunst, gebenedijde land, in enkele maanden... dikwijls zelfs in enkele weken... meent te kunnen begrijpen en omvatten, loopt veel, waarmee de ingewijde eerst na jaren vertrouwd is geworden, kalm voorbij.

Hoe wil men ook wat eeuwen na eeuwen daar

PISA. De middelste poort van het Baptisterium
(12e eeuw). foto Alinari (F.S.).

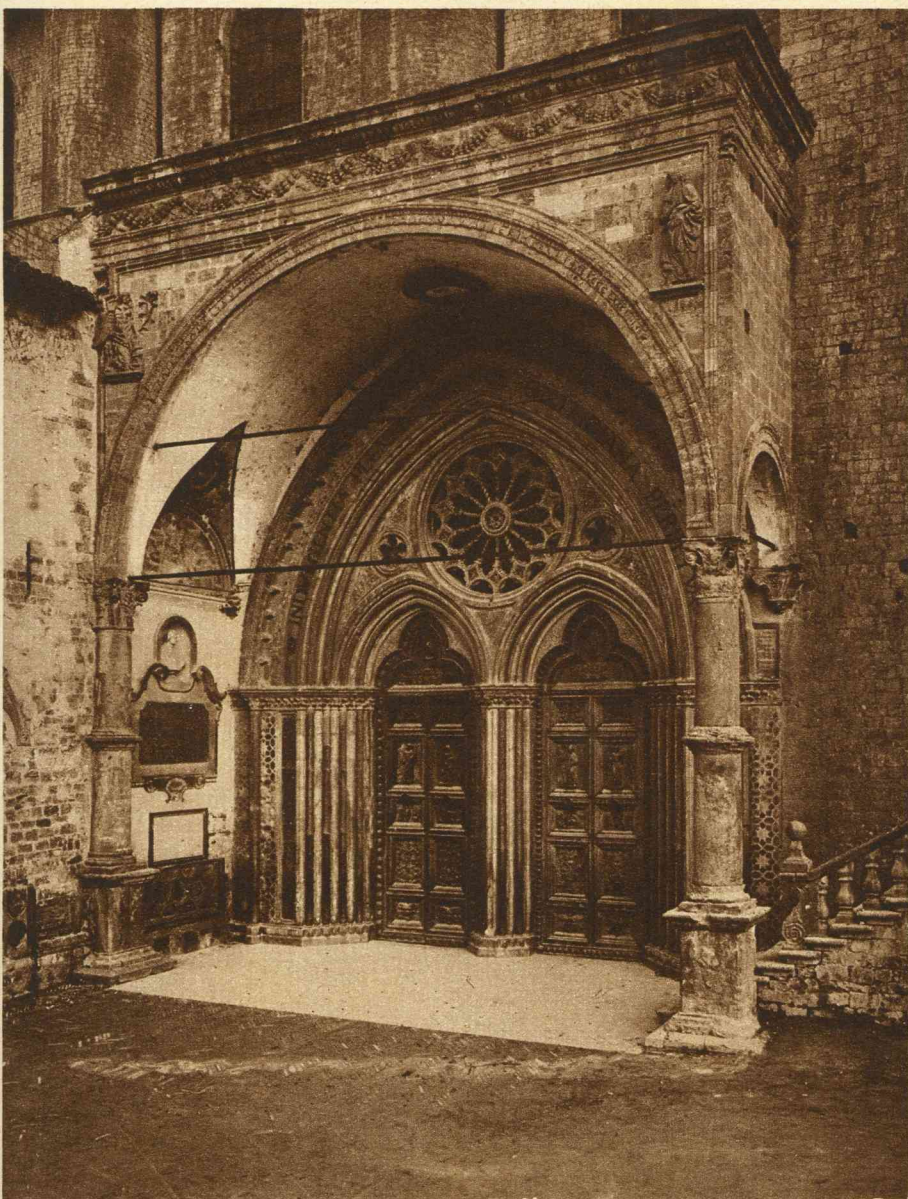

ASSISI. Een poort van de kerk Santo Rufino
(12e eeuw). foto Gab. Fot. Min. P. I.

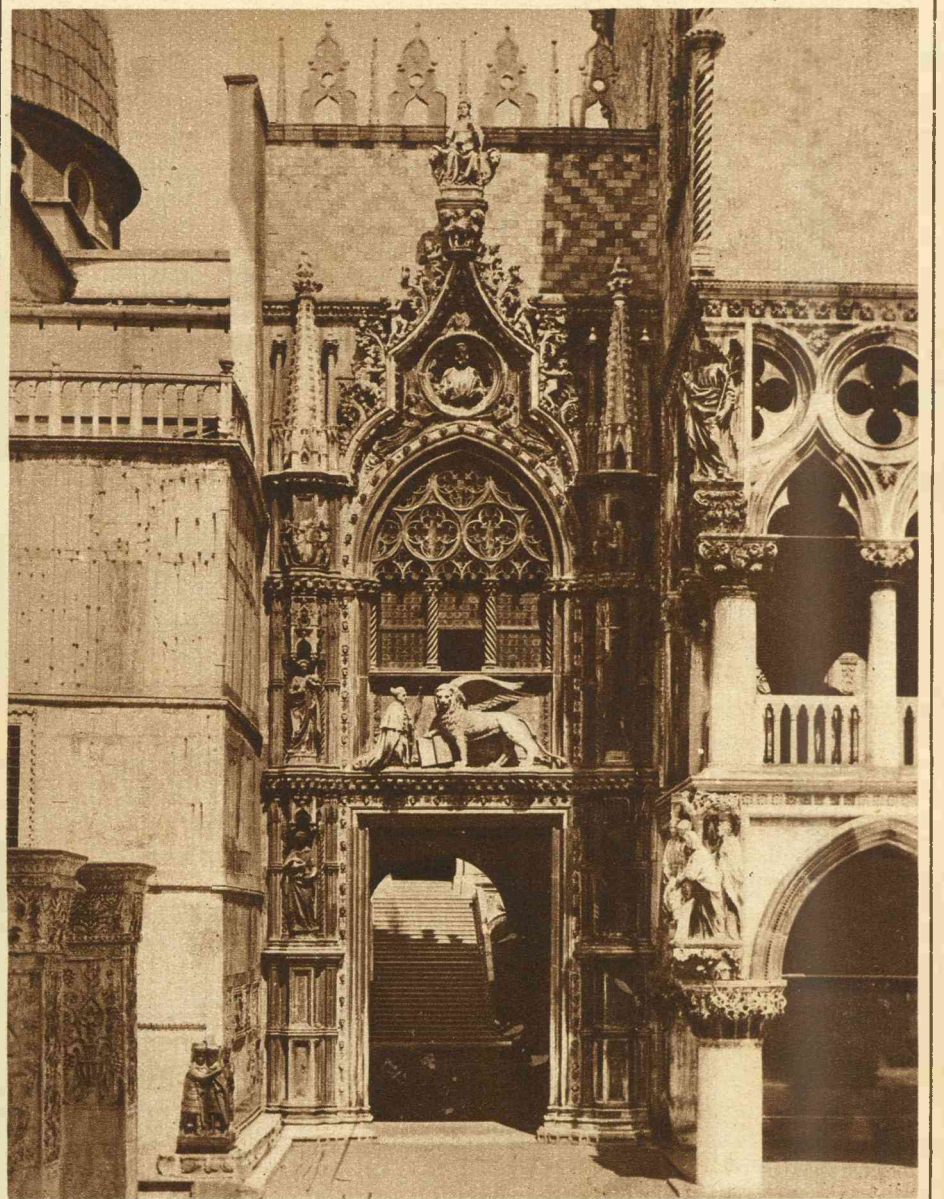
wrochten... en dan in een land zoo verschillend van de landen uit het Noorden... maar dadelijk begrijpen?

Alle zien eischt tijd; elk genieten... rustige overgave...

Dit is ook het geval met de fraaie kerk- en paleispoorten, die men zoo veelvuldig in Italië aantreft. Wij beelden er eenige op deze pagina af. Indien men ze op z'n gemak en met aandacht beziet, leidend vooral op de details, zal men spoedig ervaren, dat er veel moois aan te genieten valt.

ASSISI. De Gothieke poort, die toegang geeft tot de onderkerk van Assisi (het voorportaal is in Renaissance-stijl.) foto Gab. Fot. Min. P. I.

VENETIE. La porta della Carta, die toegang geeft tot het Dogenpaleis. Architecten Giovanni en Bartolommeo Bon. (15e eeuw). foto Alinari (F.S.).

HET MEISJE DAT DE LIEFDE BUITENSLOOT

door OLIVER SANDYS

vertaald door DICKY WAFELBAKKER

7)

8en van de velen.

Dieive hemeltje, stel je voor, dat een man alléén woont in een huis met twintig kamers, vier badkamers en tien bedienden. Wat moet jij je gelukkig voelen en ben je altijd zoo rijk geweest?"

Tilly's oogen dwaalden door de wit-gouden balzaal, welke Powlett haar zoo juist getoond had.

„Ja,” antwoordde hij, „ik kan wel zeggen tot die gelukkige stervelingen te behooren, die met een gouden lepel in den mond geboren zijn.”

„Je bezit alles, wat ik zoo graag zelf zou willen hebben,” ging Tilly voort, „en toch benijd ik je niet, want ik weet zeker, dat ik al die luxe zelf eens zal kunnen bemachtigen. Intusschen kan ik het wel uithouden met het weinige, wat me thans geschonken is.” En lachend vervolgde zij: „Je moest mijn Louis Quatorze slaapkamer in Sinclair Street eens zien. We hebben de kostbaarste meubelen en den prachtigsten spiegel om onze bekoorlijke gezichtjes in te bekijken. Maar vertel me eens, Hugo, vind je het heusch prettig hier alleen te wonen? Ik denk, dat ik me in jouw plaats zoo nu en dan erg eenzaam zou gevoelen, tenzij ik voortdurend bals of feesten gaf. Heb je heelemaal geen arme nichtjes, die een poosje bij hun rijken ouden oom kunnen komen logeeren?”

„Oh, ja, er zijn er genoeg, maar ze vervelen me zoo gauw. Je moet niet vergeten, dat ik al een oude vrijgezel ben,” antwoordde Powlett. „Kom nu mee in de bibliotheek, dan kan ik wat met je praten.”

„Oh, ja, dat zou ik haast vergeten. Je wilde me wat vertellen, is het niet?”

Ze volgde haar gastheer door de breede marmeren gangen naar zijn speciaal domein, waar de thee reeds gereed stond. Er brandde een verrukkelijk haardvuur en de kamer zag er allergezelligst uit.

Ze nam plaats voor de theetafel en vroeg: „Zal ik de honneurs waarnemen? Gebruik je suiker en melk? Oh, wil je even je kopje teruggeven, want ik vergat er melk bij te doen. Wij houden daar niet van in Sinclair Street, evenals we meer dan genoeg hebben van oesters en kaviaar. Wat moet jij een gelukkige man zijn... Hoeveel moeders zullen je al niet voor hun dochters hebben zien te bemachtigen?” Zonder zijn antwoord af te wachten, vervolgde zij:

„Er is echter één ding, dat me ontzettend zou hinderen, wanneer ik rijk was. Ik zou het gezicht van de arme stumpers, die buiten in de kou liepen, niet kunnen verdragen. Ik geloof, dat ik ze allemaal op bepaalde dagen liet binnenkomen, om hun warm eten en kleeven te geven. Ik weet zeker, dat als ik veel geld heb, ik er ook veel goed mee zal doen. Oh, wat zal ik mijn vriendin Ivy een massa te vertellen hebben, wanneer ik weer thuis kom, en wat zal ze het interessant vinden, dat ik Wilfred Trench heb ontmoet.”

Met een zucht van welbehagen leunde ze achterover in haar stoel, terwijl ze haar oogen even sloot en de korte mouwen van haar japon openvielen. Ze zag er buitengewoon bekoorlijk uit, zooals ze daar voor het haardvuur zat en Powlett kon zijn oogen haast niet van haar afhouden.

„Val niet in slaap, beste kind,” zei hij eensklaps. „Ik moet je wat zeggen.”

„Ik ben een en al aandacht,” antwoordde Tilly lachend.

Powlett schóof zijn stoel dicht bij den hare, en plotseling kwam het Tilly voor, alsof er een atmosfeer in het vertrek was gekomen, die niet langer aangenaam was, doch het was een sensatie, die zij onmogelijk had kunnen definieeren.

„Ik denk, dat het vrijwel overbodig is je te vertellen, hoe lang ik je al heb bewonderd,” begon Powlett. Hoewel hij zijn best scheen te doen kalm te spreken, was het toch duidelijk merkbaar, dat hij zijn stem niet in bedwang had. „Ik heb heel dikwijls aan je moeten denken, doch toen je op tournee ging, vermoedde ik, dat ik je geleidelijk wel zou vergeten. Tot mijn groote verbazing was dit echter niet het geval, en de gedachte aan jou werd zelfs bijna een kwelling. Toen ik je vandaag weer ontmoette, wist

ik plotseling, wat me te doen stond. Ik wil hebben, dat je mij het recht geeft voor je te zorgen... niet voor een poosje, doch voor altijd! Ik kan het niet verdragen, dat je je verdere zorgen omtrent de toekomst maakt, en ben daarom bereid een flink bedrag op je vast te stellen, een flat voor je te huren, en...”

Met een ruk vloog Tilly overeind, en liet een hard, cynisch lachje hooren.

„Goede hemel! Ik verbeeldde me zooeven, dat je jezelf en al je wereldsche goederen aan mijn voeten wilde leggen, en... eensklaps ontwaakte ik. Ik droomde het werkelijk. Adieu! Ik ga naar huis.”

Ze begon haar mantel aan te trekken, die er chic en warm uitzag, doch die allesbehalve een beschutting tegen de kou was, omdat de stof, waarvan die vervaardigd was, te goedkoop was geweest.

Powlett legde zijn hand op haar arm om haar tegen te houden.

„Beste Tilly, wees niet boos op me. Ik kan je onmogelijk vragen met me te trouwen, eenvoudig omdat ik vrijgezel wil blijven. Ik ben al te oud om mijn vaste gewoonten af te leeren.”

Het Rusthuis voor financieel min-krachtige vrouwen

aan den Badhuisweg te 's-Gravenhage, dat de vorige week officieel geopend werd.

Met een ongeduldig gebaar rukte zij zich los, en terwijl haar lippen zich minachtend krulden, zei ze: „Niemand vraagt je die af te leeren! Ik ga weg, en het spijt me erg, dat ik gekomen ben, doch zooals ik je al eens gezegd heb, ik vertrouwde je en dacht, dat je anders was dan de rest. Ik heb me dus vergist.”

„Tilly, kindje, kijk me niet zoo uit de hoogte aan!” riep Powlett uit, terwijl hij haar beide handen omvatte. „Geloof me toch, ik respecteer je evenveel, alsof ik je een huwelijksvoorstel had gedaan. Sla mijn voorstel niet af, voordat je het overwogen hebt.”

Toen barstte Tilly los:

„Maar ik heb er toch over nagedacht, en het onmiddellijk geweigerd, is het niet zoo? Dacht je soms, dat jij de éénige man bent, die met dergelijke proposities komt? Ik was echter zoo dwaas te veronderstellen, dat je mij beter kende. Ofschoon ik maar een arm korstje ben, bezit ik toch nog zooiets als trots en fatsoen.”

Haar stem klonk thans onvast en het was, alsof zij op het punt stond in tranen uit te barsten, doch zij beheerschte zich. Ze keek hem thans recht in de oogen, terwijl ze haar handschoenen aantrok, en zei rustig: „Ik zou niet graag in je plaats willen staan... Ik vertrouwde je, en beschouwde je als een vriend.”

„Maar dat ben ik ook,” haastte hij zich haar te verzekeren. „Tilly, vergeet wat ik zooeven gezegd heb, en probeer me opnieuw te vertrouwen. Luister eens, Tilly... Vanmiddag in het restaurant vertelde je me, dat je zoo dolgraag honderd pond wilde bezitten om op reis te kunnen gaan. Mag ik je... als een klein bewijs van mijn vriendschap... een chèque voor dat bedrag geven?”

Tilly schudde met een beslist gebaar het hoofd.

„Nee, dank je wel. Op die manier zou ik wel in het bezit van tien duizend pond kunnen komen. Natuurlijk wil ik graag geld hebben, doch alleen op een behoorlijke manier. Wil je nu zoo goed zijn mij uit te laten of je knecht te schellen?”

„Laat me dat zelf doen, Tilly. Wil je me... mag ik je gauw weer eens zien?”

Ze maakte een ontkennend gebaar.

„Nee, dat zou geen nut meer hebben. Van nu af aan beschouw ik je slechts als een van de vele mannen van dat soort. Toch ben ik niet boos op je: ik heb alleen medelijden met je.”

„Medelijden met mij?” vroeg Powlett eenigszins verbaasd.

„Ja, want eens zal je oud zijn. Je bent nu zelfs zoo jong niet meer. Je had minstens al twintig jaar geleden moeten trouwen, met een meisje uit je eigen stand... een vrouw, die je kinderen zou hebben gegeven, want dan had je iets anders gehad om aan te denken behalve je club en de meisjes van het tooneel. Over eenigen tijd zul je niets anders zijn dan een oude, rijke man in een groot huis, met niemand om je heen, die je liefheeft, en ten slotte zal de stilte op je zenuwen gaan werken, en... en ik zou niet graag in je plaats zijn.”

Powlett antwoordde niet, en met een verdrietig gebaar opende hij de deur voor haar. Toen ze door de half liep, zag hij plotseling, dat haar oogen vochtig waren, en op teederen toon zei hij tot haar:

„Mag ik een taxi voor je bestellen, Tilly?”

„Nee, dank je. Ik heb er behoefte aan te loopen. Adieu.”

Powlett bleef haar nakijken zoover hij kon en het laatste, wat hij van haar zag toen ze een hoek omsloeg, was een zacht rose wang, en een goudbruinen haarlok.

Daarna liep hij naar de bibliotheek terug, en nam plaats in den stoel, waarin Tilly nog kort te voren had gezeten. Langen tijd zat hij peinzend voor zich uit te staren, en het kwam hem voor, alsof hij Tilly's stem nog hoorde zeggen:

„Over eenigen tijd zul je niets anders zijn dan een oude, rijke man in een groot huis, met niemand om je heen, die je liefheeft. En ten slotte zal de stilte op je zenuwen gaan werken, en... en ik zou niet graag in je plaats zijn.”

Met een zucht stond Powlett op. Het haardvuur was thans geheel gedoofd en het werd tijd om naar zijn club te gaan.

8en ultimatum

Tilly vergat gauw haar verontwaardiging. Ze was teleurgesteld in Powlett: dat was alles, en hierdoor kon ze hem gemakkelijk genoeg uit haar gedachten verbannen. Hij had voor haar thans geenerlei betekenis meer, en ze had volkomen met hem afgedaan.

Binnen een kwartier was zij dan ook het geheele voorval vergeten en gingen haar gedachten onwillekeurig terug naar het gesprek, dat zij met Trench gehad had.

Zij ging langzamer loopen, en op dat oogenblik zag zij den grooten schrijver heel duidelijk voor zich, met zijn koude, bijna onverschillige oogen en zijn zachten, teederen mond. Hij deed denken aan zijn boek „Diavaleen”, schitterend en koud, een ijsberg echter, waarachter wellicht een vulkaan verborgen was. IJs en vuur! Tilly was zelf een dergelijke combinatie, doch het vuur in haar was er nog niet in geslaagd de smetteloze sneeuw van haar negentien jaren te doen smelten...

Ze dacht nog steeds aan Trench, toen plotseling op haar terugweg door Regent Street haar aandacht viel op het venster van een fotograaf, waar verschillende portretten uitgestald stonden. Zonder een oogenblik aarzelen stapte zij den winkel binnen, en vroeg aan den beleefden bediende, of hij ook een fotografie van een Sphinx had.

De man keek haar stom van verbazing aan. „We verkoopen alleen foto's van levende beroemdheden,” zei hij toen.

Tilly begon te lachen. „Natuurlijk, waar zijn mijn gedachten? Ik bedoelde, kunt u mij ook een portret bezorgen van den schrijver Wilfred Trench?”

Verschiedene werden haar ter keuze voorgelegd, waarvan zij er een liet inpakken.

Toen zij Sinclair Street bereikte, was Ivy nog niet thuis. Niettegenstaande het pas vijf uur was, kon men haast niets meer in de kamer zien.

Ze stak daarom het gas aan, en haalde Trench's portret te voorschijn. Langen tijd bekeek ze het aandachtig.

Toen zei Tilly, half tot zichzelf en half tot het stuk bordpapier:

„Wat deed me in 's hemelsnaam dat portret, in plaats van de zeep, die ik zoo hoog noodig had, koopen? Ik... Tilly... Was het misschien een tijdelijke krankzinnigheid?” Daarna plaatste zij het portret op den schoorsteenmantel en ging voort:

„Je ziet er heel knap uit, mijnheer de schrijver van „Diavaleen”.”

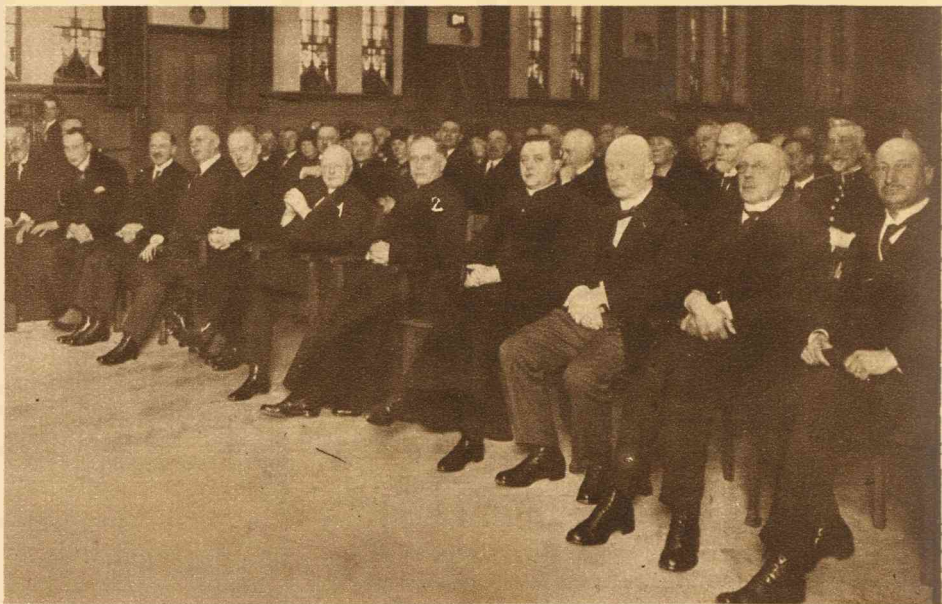
(Wordt vervolgd).

Van Heinde en Verre

Trotsky (x) in den Kaukasus

waarheen hij door de Sovjetregering om „gezondheidsredenen" gezonden is. Hij poseerde voor een onzer correspondenten tijdens het bezoek aan een school.

De opening van het St. Aloysius-college te 's-Gravenhage.

1. Z. Exc. Min. de Visser. 2. Pater Bergé, rector van het Gymnasium.

Prof. Ir. S. G. Everts,

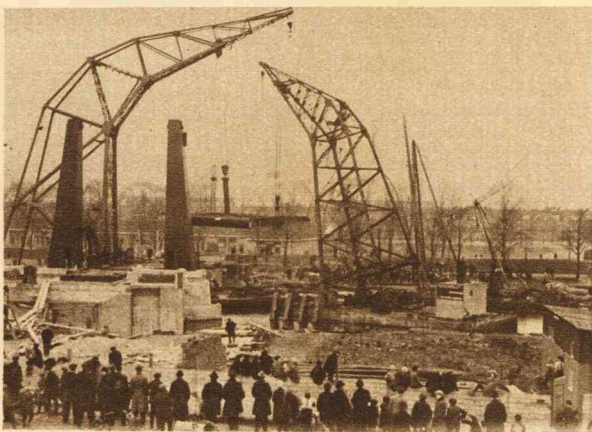
die den 1sten Januari l.l. afgetreden is als President van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

(Herplaatsing wegens misstelling in ons vorig nummer)

Ir. R. A. v. Sandick,

die 1 Januari 25 jaar hoofdredacteur was van het Weekblad „De Ingenieur", orgaan van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

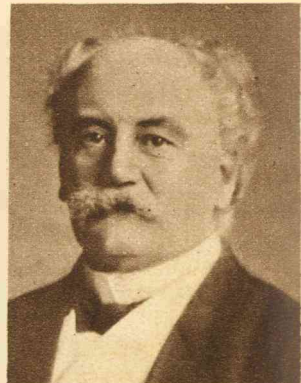
De brug over het N.H. Kanaal.

De vorige week werd de balans gelegd van deze brug, die de Vogel- en Bloemenbuurten te Amsterdam zal verbinden. Eveneens werd dien dag de val geplaatst.

Kolonel P. D. v. Rossum,

financieel secretaris van het Leger des Heils in ons land, is te Amsterdam op 54-jarigen leeftijd overleden.

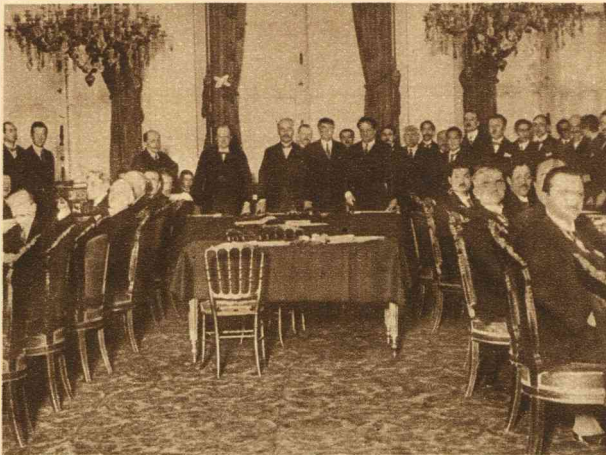
Prof. Mr. W. v. d. Vlugt

te Leiden, herdacht 11 dezer den dag, waarop hij voor 45 jaar het hoogleeraarsambt in de wijsbegeerte van het recht aan de Leidsche Universiteit aanvaardde.

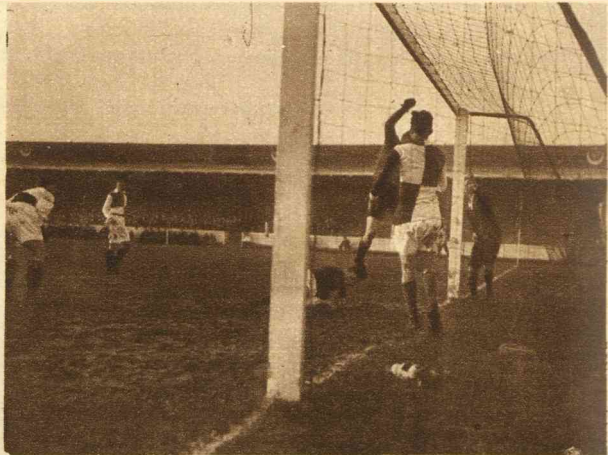
De onlusten in Italië.

Een botsing tusschen fascistten en hun tegenstanders in de straten van Rome, op den dag dat Mussolini zijn groote rede in de Kamer hield.

De financieele conferentie te Parijs.

V. l. n. r. staand: de ministers Theunis (België), Churchill (Engeland), Myron T. Herrick (Amerikaansch gezant), Stefani (Italië), T. B. Kellogg, Amerikaansch gezant te Londen.

Ajax—U. V. V. 11—1

Een interessant moment uit dezen wedstrijd, die Zondag l.l. op het Ajax-terrein te Amsterdam gespeeld werd.

„Noem den Man".

In het Theater Tuschinski te Amsterdam loopt deze week de zeer boeiende film „Noem den Man", welke gemaakt is naar het wereldberoemde boek van Hall Caine „Name the Man", dat in nederlandsche vertaling onder den titel „De Stem van het Geweten" door A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden wordt uitgegeven. Een tweetal scènes uit dit dramatische filmwerk beelden wij hierboven af.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE.

Over Kinderopvoeding.

De nadeelen van lichamelijke kastijding.

Ontelbaar zijn de gevallen, waarin de lichamelijke afstraffing onherstelbaar onheil stichtte, een onheil door den opvoeder niet vermoed, temeer daar dit middel in sommige gevallen schijnbaar goede resultaten had.

Tegelijk met de goede uiterlijke resultaten doet men echter een groot en onherstelbaar kwaad aan het karakter en het wezen van het kind, een kwaad, dat naar verhouding veel grooter en veel ernstiger is dan de omvang van het vergrijp.

Het is ongeveer alsof men iemand met een zware bijl een vlieg van het hoofd slaat!

Welke diepe bitterheid en wraakzucht, welk een kruipende vleierij wekt de lichamelijke kastijding niet op! Zij maakt den lafaard laffer, den koppige koppiger, den ongevoelige ongevoeliger.

Zij versterkt, wat als de oorzaak van haast al het booze in de wereld beschouwd kan worden: haat en vrees!

Zoolang men slaan als correctie-middel zal toepassen, zoolang zullen deze twee euvels de menschheid beheerschen. Hoeveel onware bekentenissen zijn niet afgedwongen door slaag of vrees voor slaag; hoeveel overmoedige drang naar handelen, ondernemingsgeest en verbeeldingskracht is niet verstikt door slaag. En daar, waar slaan nog niet tot liegen heeft aangezet, belemmert het toch altijd de volkomen oprechtheid, den moed, zich zoo te laten zien als men werkelijk is.

Door slaag wordt in het kind onnoodige ruwheid aangekweekt ten koste van de humaniteit.

Het kind, aan slaag gewend, zal niet schromen jongere broertjes of zusjes, speelkameraadjes of huisdieren te slaan.

Maar al te vaak is een leugenachtig karakter op lateren leeftijd een gevolg van vrees voor slaag in de kinderjaren.

Er zijn verschillende wijzen van slaan: sommige opvoeders slaan werkelijk uit overtuiging. Andere slaan uit ongeduld, of geïrriteerdheid.

Hoevel slaan onder alle omstandigheden afgekeurd moet worden is de „overtuigde” manier van slaan toch de minst verwerpelijke: ten eerste zal deze wijze van tuchtingen veel minder vaak voorkomen en verdient alleen reeds daarom aanbeveling, en ten tweede zal een kind niet zoo spoedig zijn toevlucht tot de leugen nemen, wanneer het voelt, dat de volwassene zichzelf overwinnen moet om hem te slaan. Slaan is daarom al te veroordeelen, omdat het meestentijds toegepast wordt uit gemakzucht. Slaan is kort recht . . .

Het is het recht van den sterkste en tegelijkertijd het sterkste onrecht!

Niemand die voor een leugen werd geslagen heeft daardoor de waarheid leeren liefhebben.

Vrees kan het kind wel van de letterlijke leugen terughouden, maar vrees bevordert zeer de onoprechtheid in het algemeen.

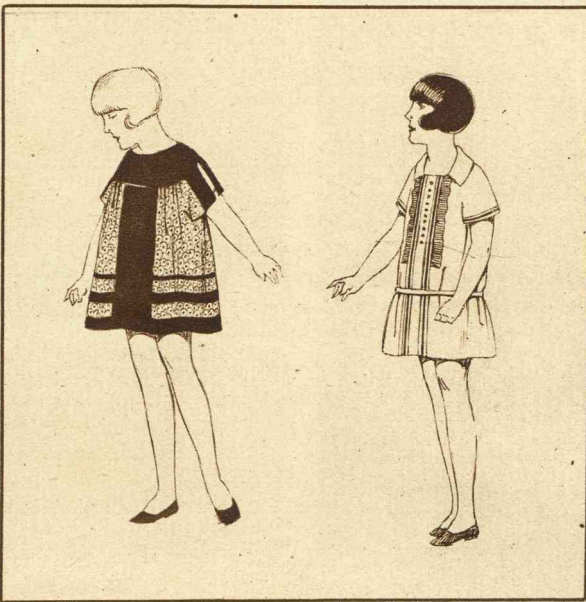
Zij, die in hun kindsheid voor leugentjes gekastijd werden, hebben dikwijls een ernstig nadeel geleden, dat onvergelijkelijk grooter is dan het directe kwaad van de leugens zelf.

Om waar te zijn is voor alle dingen groote moed noodig. Laten wij dit bij de opvoeding van onze kinderen nimmer vergeten en laten wij het hun gemakkelijk maken de waarheid te zeggen. Want ook bij de opvoeding geldt: Voorkomen is beter dan genezen.

Nuttige Wenken.

Men moet nooit trachten het niezen in te houden, want daardoor en ook door teorsch niezen, springen kleine bloedvaten in het oog of in de hersens, wat zeer gevaarlijk is.

Des nachts in een ziekenvertrek of slaapkamer

Links: Gekleede jurk van zwart fluweel met lichte gebloemde zijde. Dit model kan ook gemaakt worden van donkerblauwe serge met ruitstof. Rechts: Schooljurk van donkerblauw cheviot, gegarneerd met wit kraagje en witte plissé's (welke los opgeregen zijn). Ceintuur, soutache-garneering en knoopjes van vuurrood.

En wijf van rechte stof
behoort in alle stücken
Den sin van haren man
ten nausten uit te drücken
Staet niet op eigen breijn,
keert uwe sinnen om
En weest aan uwen man
een rechte Sonne-blom.

een lamp laten branden is nadeelig; daarom moet men de lamp, indien ze noodzakelijk is, in een zijvertrek plaatsen.

Vochtig schoenwerk is moeilijk glanzend te krijgen; voegt men aan de schoencrème echter eenige druppels melk toe, dan gelukt het veel sneller.

Het wegglijden van ladders wordt verhoed, door onder de pooten een stukje gummi te bevestigen.

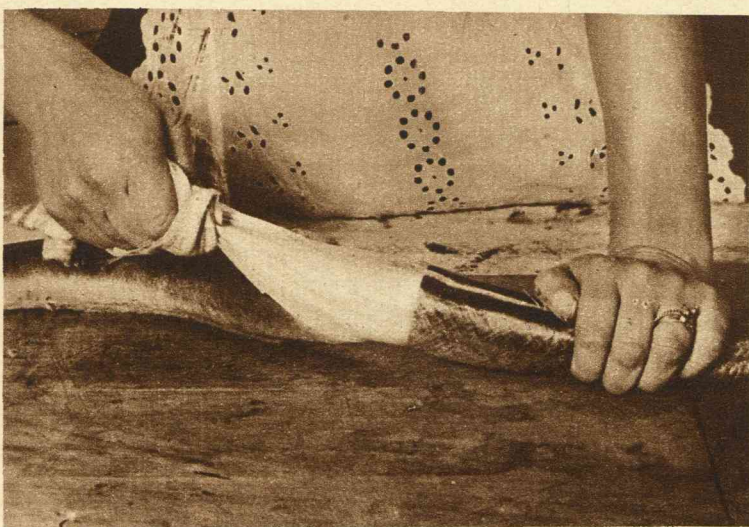

Het schoonmaken van paling.

Hierboven: Men grijpt de levende paling kort achter den kop vast en snijdt achter de ooren de ruggegraat dwars door, zoodat de kop blijft hangen. Dan snijdt men de buik open en neemt gal en lever er uit.

Hiernaast links: Het villen van paling. Men snijdt met een scherp mes onder de borstvinnen de huid rondom in, trekt ze een vingerbreedte af en stroopt ze met een doek af, welke met zout bestrooid is. Ook worden vaak — inplaats van een doek met zout te gebruiken — handen en paling in zand gewenteld.

Hiernaast rechts: Men snijdt de paling in mooten.

Recepten.

KONIJN GEBRADEN EN GESTOOFD.

Gebraden: Benodigd: 1 konijn, 10 gram zout, peper, 100 gram boter, 3 d.L. water.

Het in lauw water gewasschen konijn wordt met peper en zout ingewreven. In de bruine boter wordt het konijn anderhalf uur gebraden onder voortdurend begieten. Het water wordt langzaam toegevoegd.

Gestooft: Benodigd: 1 konijn, 10 gram zout, 1 citroen, 50 gram boter, 30 gram bloem.

Het in lauw water gewasschen en in stukken gesneden konijn wordt opgezet met $\frac{3}{4}$ L. water en zout. Men laat het een uur koken. Van de boter, de bloem en het vleeschnat maakt men een gebonden saus, waarbij men het citroensap voegt. In deze saus moet 't konijn $\frac{1}{2}$ uur stoven.

KONIJNENPEPER.

Benodigd: 1 konijn, 10 gr. zout, 1 theelepel peper, 50 gram boter, $\frac{3}{4}$ L. water, 20 gram bloem, $\frac{1}{2}$ d.L. azijn, 1 ui, 2 laurierbladeren, 6 kruidnagelen.

Het in lauw water gewasschen konijn wordt in stukken gesneden, die met zout en peper worden ingewreven en in boter mooi bruin gebraden worden. Vervolgens wordt het water toegevoegd benevens ui, azijn, kruidnagelen, laurierbladeren en stooft men 't konijn ruim een uur. De jus wordt met bloem, die men met koud water aangemaakt heeft, gebonden, waarna de saus nog 10 minuten moet koken.

VARKENSBIESTUK.

Daar vaak ten onrechte gemeend wordt, dat kalfs- en varkensbiefstuk evenzoo bereid wordt als runderbiefstuk, geven wij hier het recept voor varkensbiefstuk.

Benodigd: 1 KG. varkensbiefstuk, zout, 150 gram boter en een weinig melk of water.

De geklopte, geschraapte en gewasschen biefstuk wordt gezouten en in de helft van de boter in de koekepan bruin gebakken. Al naar gelang van de dikte 20 à 30 minuten met een deksel op de pan op een niet te heet vuur. Langzaam wordt de rest van de boter toegevoegd en vervolgens de melk of het water.

Vrouwen.

Men vindt door al het rijk een deel verkeerde wijven. Die niemand, wie het zij, kan tot de rede drijven.

C a t s (die een beste vrouw had)

De gansche waereld door, indien wij 't recht beschouwen, Zijn goede en quaae mans, en quaae en goede vrouwen.

L a n g e n d i j k (die een kwaad wijf had).

Onzin-Rijmpjes.

Daar was eens een man uit Oegstgeest.

't Was altijd een sufferd geweest.

Hij liep naar Zaandam

En hij wist niet hoe 't kwam

Maar hij eindigde 's avonds in . . . Beesd.

Een kruidenier uit Maastricht

Die smokkelde met zijn gewicht

Hij gaf steenen voor krenten

En vroeg te veel centen

Maar 's Zondags . . . dan sprak hij van Plicht!

Een tuinman uit Ooltgensplaat,

Die kwam op z'n trouwdag te laat

Z'n bruid snikte: „Jan . . .

'k Vin 'r nou niks meer an . . .

't Is 't beste . . . dat jij maar weer gaat!

DE ROODE BURCHT

Roman van ANNY WOTHE

Geautoriseerde vertaling uit het Duitsch.

17)

In het eerst had de oude heer in Josa nog een bondgenoot gehad voor zijn plan tot een spoedig vertrek, maar thans kon hij haar eigenzinnigheid niet begrijpen. Zij wilde met alle geweld blijven. Het leek hem reine waanzin, en het zekerste middel om Gisbert heelemaal te verliezen. Graaf Abercron had er ernstig over gedacht den een of anderen kundigen dokter te raadplegen teneinde zekerheid te krijgen over Gisberts gezondheid, maar Josa had het hem beslist afgeraden.

„Gisbert is niet ziek,” had zij gezegd, „hij is alleen maar met zichzelf niet in het reine. Laat hem maar den tijd, dan zal hij vanzelf wel weer gewoon worden.”

„Voor den duivel!” was de graaf uitgevallen, „wat heb ik dan aan een schoonzoon, waar ik mee moet omgaan als met een meisje dat aan bloedarmoede lijdt? Van mijn dochter had ik ook iets anders verwacht, dan dat zij een man zou naloopen, die haar niet wil!”

Toen Graaf Geza de uitwerking van zijn woorden zag, had hij er toch spijt van dat ze hem ontvallen waren.

Met een lijkbleek gezicht stond zij voor hem. Haar oogen leken wel gebroken.

Ontdaan wilde de graaf zijn arm om den schouder van zijn dochter slaan, maar zij duwde hem koel weg.

„Laat dat, Pa,” zei ze hard, en haar stem klonk ruw en toonloos. „U zult zich nooit weer over mij te beklagen hebben. Voor het oogenblik is mijn plaats echter bij Gisbert, al heb ik ook al geruimen tijd de gedachte opgegeven zijn vrouw te worden.”

Graaf Geza streek vertwijfeld met bei zijn handen door zijn grijze haren.

„Ik laat me hangen als ik van de heele geschiedenis ook maar een enkel woord begrijp! Overal geheimzinnigheden en diepzinnige uitdrukkingen, en daar komen we niet verder mee. Die bengel, die Gisbert, wordt steeds meer een papkerel, en Reederns gezicht wordt iederen dag langer, om van jou maar te zwijgen. En dan nog die ongelukskerel, die Tamagno, die steeds maar om ons heen loopt te snuffelen. Neen, kinderen, ik heb genoeg van Andalusië! Ik wou dat ik weer op mijn landgoedje zat in de Mark en kool verbouwde. Dat lijkt mij toch nuttiger dan hier tusschen zigeuners en allerlei zonderling volkje zijn dagen te verlummelen en steeds het gevoel te hebben alsof men zijn leven niet zeker is.”

Josa had zwijgend haar armen om haars vaders hals geslagen. Daardoor was zijn toorn verdwenen en hij had zijn kind weemoedig-ernstig op haar blanke voorhoofd gekust.

„Als jij het dan niet anders wilt, Josa,” had hij gemompeld, „dan moet ik er mij wel goed- of kwaadschiks naar schikken. Maar wanneer je verstandig bent, vertrekken wij.”

Zij vertrokken niet. En met vandaag was de groote dag gekomen, waarop Madame de Maravet ten bate van de armen van Granada dansen zou.

Den ganschen dag heerschte er een koortsachtige opgewondenheid in het hotel. Alles sprak en fluisterde door elkaar. Bloemen werden er in een zoo beangstigende hoeveelheid aangedragen, dat er heele wolken geur door alle vertrekken golfden. De groote, schitterend verlichte eetzaal was in een weelderigen bloementuin herschapen.

Duizenden witte lelies en rose rozen verspreidden bedwelmende geuren, en het schitterendste gezelschap van Granada vulde het groote, feestelijke vertrek.

Het „roode masker” was overal het onderwerp van gesprek. Niemand wist iets naders over haar. Niemand had ooit haar gezicht gezien. Maar de roep van haar buitengewone kunstprestatie was tot ver over de zee gedrongen. Men beefde van verwachting, men drukte elkaar reeds jubelend de hand en leefde als in een roes.

Ook de Conde met zijn dochter Isa was gekomen. Zij zaten met de Abercrons, Don José en Rolf von Reedern aan een aparte, geheel met gele anjers — Isa's lievelingsbloemen — versierde tafel en wachtten vol spanning op de dingen die komen zouden.

Direct na het diner zou het „roode masker” dansen. In de eetzaal heerschte een babylonische spraakverwarring; men hoorde er alle talen der wereld dooreen spreken.

Rolf von Reedern knikte af en toe eens bezorgd tegen Josa. Zij droeg vandaag een witte met zilverdraad doorwerkte japon. De lichtgrijze oogen werden door een intensen glans verdiept, en het anders zoo frissche gelaat was nu door een matte bleekheid overtogen.

Gisbert had geen blik over voor Josa's schoonheid. Hij zat erbij alsof hij koorts had, zonder de spijzen aan te raken. Hij dronk echter des te meer, totdat Reedern energiek zijn hand op het glas champagne legde, dat Gisbert weer aan zijn lippen wilde brengen.

„Het is genoeg,” zeiden Rolfs oogen, maar Gisbert lachte luid.

„Nu gun je mij ook al niet eens meer den koelen dronk der vergetelheid.”

En tegen Josa, die bleek en zwijgend naast hem zat, vervolgde hij:

„Ik drink op de liefde, die niet het hare zoekt.”

Josa beantwoordde ernstig en vastberaden zijn onzekeren blik.

Luid klonken de glazen tegen elkaar, en Gisberts glas viel in scherven...

„Ik geef je bescheid, Gisbert. Op de liefde, die niet het hare zoekt.”

Luid klonken de glazen tegen elkaar. Gisberts glas brak. Met verschrikte oogen keek hij zijn verloofde aan.

Hoe ernstig en toch hoe vol liefde keek zij hem aan. Het maakte hem in de war, beangstigde hem.

Niemand behalve Rolf had het kleine voorval bemerkt, de kellner bracht een nieuw glas en vulde het negeens voor Gisbert.

Toen zei Don José y Tamagno, die tegenover Gisbert zat, opeens:

„Het is toch zeer de vraag, of wij vanavond een werkelijk kunstgenot zullen smaken. Ik heb mij laten vertellen, dat Madame de Maravet alleen door haar rood masker werkt. Haar kunst moet niet boven het niveau van een middelmatige danseres uitkomen.”

Kletterend liet Gisbert zijn mes en vork vallen.

„Kent u Madame dan?” vroeg hij den Spanjaard bruusk. „Heeft u Madame de Maravet al eens zien dansen?”

De Spanjaard keek met een supérieur glimlachje in Gisberts opgewonden gezicht.

„Misschien, beste graaf. Maar wat windt u zich op, het zal spoedig genoeg uitkomen, wie gelijk heeft.” En tegen den Conde, die hem wantrouwend en verwijtend aanzag, fluisterde hij:

„Het is allemaal slechts voor den schijn. Niemand mag vermoeden, welke belangen ons hierheen gevoerd hebben.”

De Conde boog toestemmend het hoofd, maar iets als onrust en wantrouwen wilde toch niet uit zijn oogen wijken. Steeds weer gingen zijn bezorgde blikken naar Isabella, die vroolijk lachend tusschen Clemens en Gerta von Abercron zat. Nooit had haar vader de jonge schoonheid van zijn kind zoo overweldigend ondervonden als op dit oogenblik. Een groote angst kwam plotseling over hem. Als de vermoedens van Don José bewaarheid werden, was het dan geen zonde Isabella hierheen te brengen? En de Conde had plotseling het gevoel alsof hij zijn kind ver, ver van hier moest brengen, opdat haar oogen nooit Madame de Maravet en haar kunst zouden aanschouwen.

En terwijl de Conde bijna hulpeloos om zich heen keek ontwaarde hij plotseling de kleine zigeunerin Allietta. Met een grooten korf vol rozen en anjers stond

zij schuchter bij de deur en spiedde in de zaal. Nu had zij den Conde ontdekt, en bedeesd, kinderlijk groette zij hem met haar oogen.

Als een slag doortilde deze groet Don Miguel.

Met wiens oogen had dat kind hem gegroet? Slechts één kon er zoo zoet en zoo beschroomd glimlachen, één, die misschien reeds langen tijd dood was, die hij eens in een verblinden waan van zich gestoten had, om wie hij getreurd had, innig en smartelijk, tot op dit uur.

Hij wenkte Allietta en deze liep, zonder acht te slaan op het geroep der cavaliers die hun handen begeerig uitstaken naar de bloemen, op de tafel van den Conde toe.

„Ei, Allietta,” riep het kleine gezelschap aan het tafeltje vroolijk dooreen, „hoe aardig! Breng je ons bloemen voor Madame de Maravet?”

Allietta legde zwijgend voor ieder, die tot het kleine gezelschap behoorde, een bosje rozen of anjers neer. Toen graaf Geza en Don Miguel hun portemonnaie voor den dag haalden, schudde zij haar hoofdje met de zwarte lokken.

„Ik zou mijn bloemen zoo graag aan de grootste danseres van de wereld willen geven,” zei ze zachtjes met neergeslagen oogen.

„En nu moeten wij liefdesboden zijn, jou kleine zigeunerin,” zei de oude graaf Abercron lachend. „Ik moet eerlijk zeggen, dat je niet weinig slim bent.”

Allietta keek een beetje hulpeloos den kring rond. Haar oogen gingen smeekend van den een naar den ander.

„Men laat mij niet binnen, wanneer ze danst,” stiet ze half zuchtend half trots uit, „en ik zou haar toch zoo graag willen zien.”

„En nu wilde je graag dat wij je meenamen, Allietta?” vroeg Rolf een beetje verlegen. „Dat gaat echter jammer genoeg niet, kleintje, alle entreekaarten zijn uitgereikt.”

Allietta boog vermoeid en tevens beschaamd haar hoofdje.

„Maak dat je wekomt,” fluisterde Don José haar heimelijk toe, „anders zal ik je leren loopen.”

Allietta bewoog zich niet. De Conde zei echter op zoo'n milden toon, als zelfs Isabella nauwelijks van hem gehoord had, zoodat zij bevreemd opluisterde:

„Ik zal probeeren, je mee te nemen, Allietta. Blijf maar bij ons.”

De kleine kuste innig dankbaar de hand van den Conde.

De jonge meisjes ontfermden zich nu over het zigeunerinnetje. Zij stopten haar koekjes en vruchten toe, en Rolf reikte haar een glas schuimenden wijn, dien Allietta met gulzige teugen uitdronk.

„Op uw geluk, Senor,” zei ze tegen Rolf, die haar lachend, bijna teeder toeknikte.

Zonderling, hoe dit kleine, vreemde zigeunermeisje een plaats in zijn hart was gaan innemen, en hoe zij het verstond ieders hart voor haar te veroveren. Zelfs Gisbert, die toch waarachtig nergens gevoel voor had, nam dankbaar de bloemen aan die Allietta ook hem aanbood voor de danseres, en streek het kind over het glanzende, donkere haar.

De violen zwegen. Overal werden stoelen achteruit geschoven. Het diner was afgelopen.

Toen het kleine gezelschap opstond, nam de Conde stevig Allietta's hand in de zijne.

„Kom, kleintje,” riep hij bijna luid uit, „wij zullen ons nog een plaatsje moeten veroveren.”

„U zult u toch niet met dat vuile zigeunerkind vertoonen, Conde,” fluisterde Don José hem toe. „Ik smee u, vermijd ieder opzien. De Gitanos zullen u zonder twijfel op de ongehoordste wijze uitbuiten, zoodra u voor een of ander lid van hun troep interesse toont.”

De Conde legde met een wreveligen blik den spreker het zwijgen op, die nu schouderophalend naar achteren ging en zich naast Donna Isabella drong, die echter, zonder op hem te letten, lachend den arm van graaf Clemens nam en de anderen achterna ging, die de eetzaal zoo juist verlieten.

Don José beet knarsend op zijn tanden. Dat duitsche gezelschap was hem overal in den weg. Donna Isabella had voor niets meer oogen dan voor dien duitschen graaf en zijn zuster, en het werd hem bijna onmogelijk gemaakt ook nog maar een enkel woord met Isabella te wisselen.

En die kleine zigeunerin, die haar handje zoo vertrouwelijk in de hand van den Conde legde, bracht hem totaal buiten zichzelf van woede. Zou dit armzalige, kleine schepsel misschien al zijn plannen verijdelen? Neen, dat was een te dwaze gedachte, die hem daar door zijn hoofd spookte.

(Wordt vervolgd).

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

H. PANDER & ZONEN

CATALOGUS

TOEZENDING FRANCO

HUISINRICHTING
GEHEELE WONING MET
GORDIJNEN, TAPIJTEN
VOOR **f. 2700.—**

VOOR IEDEREEN

Grappjes.

Lucy (tot gast): „Vindt U die taart lekker, Mevrouw?”
Mevrouw: „Ja lieve, erg lekker.”

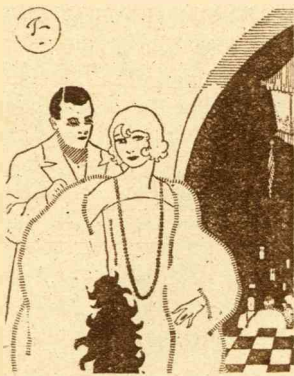
Lucy: „Dat is grappig, want Moeder zei dat u heelemaal geen smaak hadt.”

„Zij zegt dat zij altijd haar woord houdt.”
„Geen wonder, want niemand komt er om.”

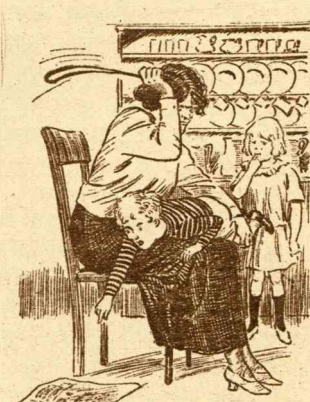
„Willy zegt, dat het maar heel weinig gescheeld heeft of Jack had haar gisterenavond gevraagd.”

„Hoe zoo?”

„Hij vertelde haar dat er een knoop van zijn jas was.”

Hij: „Wist je al, dat zij twee weken nadat zij elkaar hadden leeren kennen, getrouwd waren?”
Zij: „Nee, maar ik wist wel dat zij nadat zij twee weken getrouwd waren, elkaar kenden.”

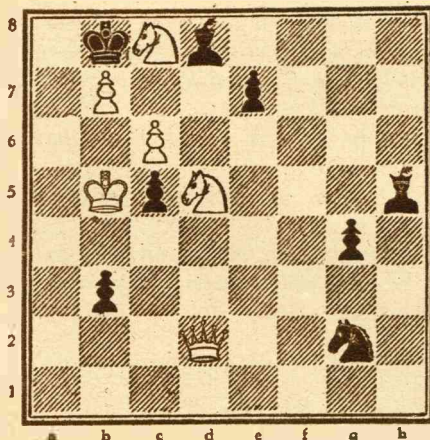
Tactisch kind: „O, kijk eens Moeder... Een uitverkoop...”

PROBLEEM no. 10 (drieziet).

Auteur: A. Adema (T.N.S.)

Zwart

8 stukken

Wit

6 stukken

Oplossing v. probleem no. 9 (drieziet): 1. L b1, b2.
2. d3, K f5
3. d4 ♚

Ter plaatsing aangeboden problemen en nieuwe oplossingen gaarne ingewacht bij J. Verstoep Jzn, Frederik Hendrikstraat 37, Delft,

Jantje: „Wat is een bigamist, Vader?”

Vader: „Een ezel, die zich twee keer aan denzelfden steen gestooten heeft.”

Van ons boekenplankje.

Theodor Birt, *Karakterbeelden uit het Rome van den laetsten tijd.* — In dit zeer interessante boek wordt het lang proces geschilderd, waardoor Rome en Italië ophouden middelpunt te zijn van de wereldstaatkunde. — Zutphen, W. J. Thieme & Cie.

Prof. Dr. P. Valkhoff, *De Franse geest in Frankrijk's laatste tijd.* — Een groote kennis en belezenheid spreekt uit dit mooi verzorgde boekje dat een uitmuntende prikkel om met de letterkundige voortbrengselen van Frankrijk kennis te maken. Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

J. A. Verdenius, *Ausgewählte deutsche Gedichte.* 4e Aufl.

Een keurige bloemlezing, van waardevolle aantekeningen voorzien. Een boekje om altijd bij de hand te houden. Groningen, Den Haag, J. B. Wolters.

Dr. N. Japikse, *Leerboek der Algemeene Geschiedenis.*

Een practisch ingedeeld leerboek, dat in beknopte, zinnelijke vorm een goed denkbeeld geeft van het voornaamste wat er op de aarde gebeurd is. De Wereldoorlog en de weeten ervan, worden er ook in behandeld. — Utrecht, Kemink & Zoon.

Heer op de treeplank van een sneltrein: „Pardon mevrouw, loop ik zoo goed naar het restauratierijtuig?”

VOOR DE JEUGD

DE WONDERDOKTER KNIKKEBEEN (Slot).

Toen ze de deur geopend had, drukte ze de kinderen aan haar hart en nam ze mee naar huis. Daar moesten de kinderen alles vertellen.

„Ja — lieve kinderen,” zei ze, „ik ken een ouden man, die alle geneeskrachtige kruiden kent en reeds vele arme menschen genezen heeft. — Het is de wonderdokter Knikkebeen. Morgen moeten jullie naar hem toegaan. Misschien kent hij een kruid of geeft jullie een drank, zoodat je arme moeder weer beter kan worden. Maar nu moet jullie gaan slapen na de lange wandeling.” Ze bracht de kinderen in een mooi vertrek, waarin twee rozenroode hemelledikantjes stonden en alles was van louter goud en zilver. Zacht en vredig sliepen de kinderen tot den volgenden morgen.

De zon stond al zeer hoog toen de kinderen eindelijk ontwaakten, want ze waren heel moe geweest. De fee der Onschuld waschte en kamde hen en gaf hun heerlijke melk te drinken. Daarna nam ze de kinderen bij de hand en bracht ze door 't woud naar den wonderdokter Knikkebeen.

„Mijn beste kinderen,” zei ze, „we willen hopen, dat de oude wonderdokter jullie iets zal geven, wat je moeder zou kunnen helpen; ik heb medelijden met haar. Je moet maar heel aardig en beleefd zijn, want daar houdt de wonderdokter van. Kijk, daar staat zijn huisje reeds, het ziet er heel aardig en gezellig uit. — Klop maar zachtjes op de deur, Frits.”

De kleine jongen raapte al zijn moed tezamen en klopte bedeesd op de lage deur.

„Kom maar binnen,” werd er geroepen en de fee trad met de kinderen de kleine kamer in.

Aan een groote tafel, in een gemakkelijken leunstoel, zat de wonderdokter Knikkebeen voor een groot, dik boek. Op de tafel lagen vele geneeskrachtige kruiden door elkaar en daarop lag een tooverstaf. Toen de fee met de twee kinderen binnenkwam, stond hij op, begroette hen vriendelijk en bood hun een bank aan om te gaan zitten. Daarna vroeg hij hun, waarom zij naar hem toe gekomen waren en of hij soms iets voor hen kon doen.

„Onze moeder is lam en ziek, en wij komen U om een geneesmiddel vragen. Daarom hebben wij zoo ver geloopt,” vertelde Frits.

„Ik zie wel, dat jullie goed en braaf zijt, kindertjes. Dat verdient ook een belooning. Je moet nog maar een beetje geduld hebben,” sprak de wonderdokter en strompelde naar den haard, waar een groote ketel hing. Vervolgens nam hij zijn tooverstaf, roerde er mee in den ketel en sprak:

„Kook maar, Meester Knikkebeen, Meng de kruiden goed dooreen. Want de kunst van uwe hand Is bekend door 't gansche land.”

Toen ging hij weer in zijn stoel zitten en riep: „Jim!” Een groote raaf kwam aangetippeld; de wonderdokter sprak tot haar: „Haal jij het kruid „Pepermunt” eens voor mij. Je weet, hoe het er uitziet, nietwaar?”

„Kra! kra!” riep de raaf en vloog het venster uit.

„En jij, Pim,” zei hij tegen een andere raaf, „ga jij nu eens een bosje klaver plukken. Maar ze moet heel zacht en malsch zijn.”

„Kra! kra!” riep de andere raaf en vloog eveneens het venster uit.

„Welnu, beste kinderen,” zei de wonderdokter, „nu zal ik voor uwe moeder een drankje bereiden.” Hij strompelde weer naar het haardvuur en hing er een ketel boven. Hij schonk er helder water in en wierp er allerlei zeldzame kruiden bij. Toen die nu goed kookten, nam hij weer zijn tooverstaf en zei:

„Kook maar, Meester Knikkebeen, Meng de kruiden goed dooreen. Want de kunst van uwe hand Is bekend door 't gansche land.”

Vervolgens haalde hij een glaasje en vulde het met de heldere vloeistof.

„Nu kinderen, de drank is klaar. Neemt hem nu mee en groet je moeder van mij. Het is wel bitter, maar het zal helpen.” Toen gaf hij den kinderen den drank. „Het ga je goed!” hij hen nog na.

De kinderen bedankten hem telkens en telkens weer en kusten hem de handen.

„Geen dank, geen dank,” zei de oude wonderdokter, „maar zorg nu maar dat je thuis ik heb nog zooveel te doen.” En zacht duwde hij de fee en de kinderen de deur uit.

„Ja, zoo is meester Knikkebeen nu. Hij wil van geen dank weten. Jullie bent nu ook wel blij, nietwaar?”

„Ja, en nu gaan we ook weer gauw naar huis, naar moeder,” riepen de kinderen.

„Dat is goed, maar naar huis loopen hoeft niet, je kunt naar huis rijden op de fee en in de handen klappend, riep ze: „Duifjes! Komt met de gouden wagen, en rijdt Frits en Liesje naar hun moeder!”

Daar kwam uit de lucht een kleine, gouden wagen met witte duifjes aangevlogen. De fee zette de kinderen erin en riep: „Gaat je goed, groet je moeder van mij en blijft altijd goed braaf. Wel thuis, hoor kleinen! En als je weer eens in nood komt dan naar mij!” Daarna legde ze nog een bundel goud in den wagen. En daar ging het door de lucht...

Voor moeder's huis hielden de duifjes stil en Frits en Liesje sprongen uit den kleinen wagen, — kusten de duifjes tot afscheid gaven haar nog vele groeten mee voor de goede fee.

De arme moeder lag nog steeds te bed en wachtte zuchten verlangend op de kinderen. Plots ging de deur open en stormden de kinderen binnen.

„Hier, moedertje,” riepen ze, „we brengen een drankje mee van den wonderdokter Knikkebeen.”

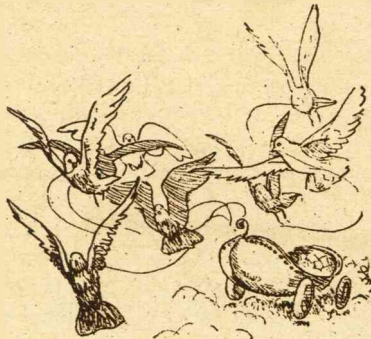
„Van wien?” vroeg de moeder verwonderd.

„Wel van den wonderdokter Knikkebeen. Dat is zoo'n man. Hij woont heel diep in het bosch. Wij moesten u zijn groet overbrengen. Het drankje is wel erg bitter, maar het zal goed helpen.”

De arme vrouw dronk ervan.

't Duurde slechts korten tijd, of de vrouw voelde reeds hoe nieuw leven weer in al haar leden kwam. Spoedig kon ze het bed weer verlaten en werd ze weer gezond en sterk. De kinderen voerden haar mee in het tuintje en gingen naast haar op de bank zitten. En

bij het licht der ondergaande zon vertelden de kinderen alles wat ze beleefd hadden en gaven ze het bundeltje geld aan hun moeder. Wat was ze daar blij mee! Nu kon ze haar kinderen weer brood en warme kleding geven! Doch het gelukkigst had haar wel het drankje van wonderdokter Knikkebeen gemaakt.

Uit de lucht kwam een kleine gouden wagen met acht witte duifjes.

boven. Hij schonk er helder water in en wierp er allerlei zeldzame kruiden bij. Toen die nu goed kookten, nam hij weer zijn tooverstaf en zei:

Wonderdokter Knikkebeen bereidt een geneesmiddel.

OOM TOM.

De deur ging open en de kinderen stormden binnen.